DARBININKAS

XLVI NR. 26. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDIS - APRIL 11, 1961 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Sovietų laivo jūrų karininkas lietuvis pabėgo į Švediją

Radijas penktadienį, balandžio 8, gausiai pranešinėjo, o paskiau ir spauda trumpiau ar ilgiau pakartojo, kad balandžio 7 sovietinį povandeninį laivą aptarnaująs laivelis su 12 žmonių įgula priplaukė prie Gotlando salos, priklausančios Švedijai, ir laivo kapitonas, žvejų padedamas, pasiprašė švedų pareigūnus azylio.

Laivo kapitonnas yra jūrų leitenanto laipsnio, 25 metų amžiaus, kilęs iš Lietuvos.

Švedų pareigūnam jis pareiškęs, kad nenori plaukioti po svetima vėliava. Atvykusiem sovietų pareigūnam jis atsisakęs grįžti ir kalbėjęs: esą gyvenimas dabar baigiasi arba prasideda.

Pavardės nei kitų smulkesnių žinių apie pabėgėlį neskelbia, kol valdžios pareigūnai jį baigs apklausinėti.

Švedų karo laivas, priplaukęs prie sovietinio laivo, reikalavo, kad laivas pasitrauktų iš Švedijos vandenų. Gavo atsakymą, kad laivas be kapitono negali išplaukti, nes įguloje niekas negali laivui vadovauti. Tada jam buvo leista įplaukti į Slite uostą. Per tą laiką buvo pranešta Sovietų atstovybei Stockholme. Iš ten buvo atsiųstas Sovietų laivyno attache, kuris ir išvedė sovietinį laivą į tarptautinius vandenis.

Amerika nušovė savo bombonešį

Naujojoj Meksikoj balandžio 7 kovos lėktuvas, treniruodamasis, netyčia iššovęs raketą Sidewinder ir pataikęs į bombonešį B-52 11,389 pėdų aukštyje. Lėktuvas buvo sunaikintas. Penki lakūnai iššoko parašiutais, kiti 3 žuvo. B-52 bombonešis yra vienas didžiausių pasaulyje, jo vertė 8 mil. dol. Sidewinder raketa pati vairuoja į taikinį, kuris ją traukia infraraudonais spinduliais, einančiais iš motoro. Tokios raketos buvo sėkmingai išmėgintos nacionalinės Kinijos kovoje su kom. Kinijos lėktuvais. Visokis treniravimasis su raketom sustabdytas, iki nelaimė bus ištirta.

SIDEWINDER RAKETA. Taip atrodo ta, kuri nušovė bombonešį B-52.

Ženevoje — nė iš vietos nepajuda

— **Ženevoje** derybos dėl atominių bandymų uždraudimo vėl akligatvyje. Sovietai nesutinka atsisakyti veto kontrolėje, kur ir kada jiem tai bus reikalinga. Vakarai susidaro įspūdį, kad Sovietai labiau suinteresuoti derybom, negu susitarimu.

— **Armija pirmoji rengiasi įvesti kariniam reikalam metrinius matus, norėdama derintis su sąjungininkais.** Nepatogus skaičiavimas, kai vieną metrą reikia paversti 39.37 coliais.

— **Amerikos** turistai 1960 išvežė iš Amerikos 2.7 milijardus dol., 1959 — 2.4 milijardus. Užsienio turistai atvežė į Ameriką 1960 1 milijardą, 1959 — 900 milijonų. Amerikos įvežimo išvežimo bendras deficitas 1960 3.8 milijardai.

— **Jungtinės Tautos** balandžio 7 pasmerkė Pietų Afrikos valstybės "tironišką" politiką rasių atžvilgiu. Toji politika gresianti taikai. Balsavo už 83, susilaikė 9. Amerika balsavo už.

— **Belgijos** karalius sudaryti naują vyriausybę pavedė Theo Lefevre, krikščionių socialų pirmininkui. Jis mėgins daryti koaliciją su socialistais. Socialistai sakosi, kad jų programa sutampa su krikščionių socialų programa 80 proc. Anksčiau koalicija buvo su liberalais.

— **Castro** įspėjo balandžio 9, kad kai kurie produktai bus duodami ribotai.

— **Lenkijoje** balandžio 9 Gomulka paskelbė, kad ūkiai vėl bus nacionalizuojami. Neminėjo, kad prievarta. Bet greičiausia bus sudarytos tokios sąlygos, kad privatus ūkis negalės laikytis.

— **New York Times** laikraštį vėl piketavo jaunimas, amerikiečių ir ispanų organizacijų nariai. Plakatai kaltino laikraštį, kad jis parėmė Kinijos ir Kubos perdavimą komunistam, skelbdamas, jog ten būsianti vykdoma tik žemės reforma.

— **Anglijos** keleivinis laivas Dara su 500 keleivių balandžio 8 užsidegė Persijos įlankoje. Keleivų pasigenda 152.

Ar Kuboje įsiliepsnos sukilimas?

Kennedy ir Macmillano konferenciją paskutinę dieną spaudoje nustelbė balsai apie Kubą. Kubos egzilinė vyriausybė, sudaryta Amerikoje, balandžio 8 paskelbė manifestą — **raginimą gyventojam sukilti ir nuversti Castro tironišką režimą.** Skelbė, kad jį turi nugriauti jėgos pačioje tautoje, tačiau jas parems ir už Kubos sienų sudaryti kariniai daliniai.

Louisianoje ir Guatemaloje esą treniruojami apie 5,000 Kubos karių.

Kuboje sustiprėjo sabotažas. Castro atsakė suimtųjų šaudymais. Paskelbė, kad invaziją rengia Amerikos žvalgyba. Castro atšaukė leidimus Kubos gyventojam, kurie dirba Guantanamo bazėje, toliau joje lankytis. Tokių tarnautojų yra 3,500.

Ar komunistai stiprės P. Amerikoje?

Guatemaloje baigėsi 5 metai, kurių eigoje negalėjo grįžti išbėgę buvusios vyriausybės nariai ar šalininkai. Dabar jie masiškai grįžo. Tarp jų daug komunistų, kurie atnaujino veiklą. Kovo mėn. jie turėjo slaptus pasitarimus su Meksikos komunistais.

IR HONDURE TAS PATS

Honduro prezidentas Morales per trejis metus toleravo visas politines grupes. Tuo labiausiai pasinaudojo komunistai, insifiltruodami į vadovaujamas įstaigas. Parlamente iš 52 narių yra 6 Castro ir Maskvos šalininkai, Amerikos nedraugai. Tarp vyriausybės narių iš 21 yra tokių 4. Labiausiai infiltruotas universitetas. Jame 80-90 proc. studentų yra Castro šalininkai. Stipriai veržiasi į spaudą ir darbininkų sąjungas. Komunistinės propagandos židinys — Kubos atstovybė.

Profesinė paslaptis ar kiečiausias paslaptis?

Italijoje balandžio 8 sustreikavo 75,000 gydytojų. Protestavo prieš vyriausybės projektą apdėti juos 3 proc. pajamų mokesčiu. Jie turės tada savo pacientų ir iš jų gautų sumų knygas rašyti. Gydytojai protestavo, nes tai laužo jų profesinę paslaptį. Prieš savaitę taip pat protestavo ir aiškinosi advokatai.

KO ATVYKSTA ADENAUERIS

Vokietijos kancleris Adenaueris atvyksta į Washingtoną balandžio 11. Prieš tai jis kalbėjosi su Achesonu kelias valandas dėl Nato. Achesono pareiškimai negalėjo išblaškyti kanclerio įtarimo, kad Kennedy vyriausybė esanti linkusi atšaukti Eisenhowerio pažadą apginkluoti Nato atominėm raketom. Adenaueris nori tiesiogiai išsiaiškinti su Kennedy.

— **Kardinolo Spellmano** vajus mokyklų reikalam davė 38 milijonus.

JOSE MIRO CARDONA, egzilinės vyriausybės galva, paragino Kubą sukilti.

EICHMANO BYLA PRASIDEDA

Eichmanno byla Izraely prasideda balandžio 11. Žinios apie Eichmanną ir žydų naikinimą Vokietijoje ar jos okupuotuose kraštuose ima persverti jau kitas žinias.

Eichmannas teisme bus laikomas stikliniame kulkos nepramušamame narve. Jis iš ten atsakinės per mikrofoną. Prie jo pristatyti du sargai. Kiekvienam jų įsakyta likviduoti savo draugą, jei jis mėgintų padėti Eichmannui ar jį nužudyti. Eichmanną norima išsaugoti gyvą iki teismo, nes, anot Golda Mayer, už. reik. ministerio, **svarbu, kad Eichmannas papasakotų apie savo ir savo bendrus — turi iš naujo kilti žydų naikinimo istorija, jų herojizmas persekiojimo metu, kaltininkai, kurie turi prisiimti atsakomybę.** Ta atsakomybė skiriama dabar ne tik Hitlerio aparatui, bet ir laisvajam pasauliui, kad Hitlerio siautėjimą toleravo.

Eichmanno bylos pradžiai prirašyta 3,250 puslapių. Amerika paskolino iš savo archyvų 300,000 dokumentų iš Niurnbergo laikų. Byla truksianti apie 3 mėnesius. Ar Eichmanno liudininkų bus, neaišku, nes Izraelis dar nesutiko garantuoti neliečiamybę tokiem liudininkam, kurie pasirodytų buvę Eichmanno nusikaltimo bendrai.

Tačiau Izraely ne visi taip domisi Eichmanno byla. Tai žydai iš šiaurės Afrikos, iš vidurinių rytų, kuriem yra svetimi Europos žydų pergyvenimai. Daug labiau domisi Sovietai, kurie susiuntė apsčiai kaltinamosios medžiagos. Kalbėdami apie vokiečių nusikaltimus prieš žydus, jie nori užtrinti savųjų nusikaltimų pėdsakus.

MACMILLANUI JAU IŠKELIAVUS

Komunikate kalba apie aukos reikalą. Ar tai reiškia norą aukotis, ar kitus aukoti? — Atsako spauda

Kennedy ir Macmillano konferencija nepaliko Amerikos spaudoje didelių vilčių. Susitikti, pasidalyti nuomonėm, esąs geras dalykas. Bet to neužtenka. Reikia konkrečių sprendimų. O tokių nebuvę. Tai pagrindinė išvada. O pastangų kalbėti konkrečiai buvę:

James Reston (NYHT) tikina, kad Achesonas kalbėjęs ir Macmillano akivaizdoje apie būtinumą organizuoti jėgą prieš komunizmą, bet visą laiką tie klausimai buvo atidedami į šalį. Kodėl? Restonas atsako: nors Europos imperijos sužlugo, tačiau Europa tebėra didesnė ir potencialiai galingesnė už Sovietų Sąjungą, tiktai ji nenori prisiimti aukos, reikalingos tai jėgai suorganizuoti.

D. Lawrence (NYHT) rašo, kad komunikatas po Kennedy ir Macmillano konferencijos nori sudaryti įspūdį, jog kažkas nauja padaryta taikos linkui. Bet tikrovė tokį įspūdį paneigia. Taika šiandien nepriklauso nuo to, kokius norus pareikš Amerika ir Anglija. Taika šiandien priklauso nuo sumobilizavimo jėgų pasipriešinti komunizmo užmačiai paimti pasaulio kontrolę grasinimais ar vietinio pobūdžio karais. Vakarų viršūnių konferencijose vis iškyla pasiryžimai daryti naujas nuolaidas, kad išvengtume karo ... Demokratijos lyderiai susitinka, pareiškia kuklias viltis, bet nieko nepadaro, kad pabrėžtų, jog Vakarai tikrai nori padaryti aukų savo laisvei išsaugoti. Tegul Sovietai parodytų savo gerą valią, atitraukdami savo iškamšas, agentus, infiltratorius, tai būtų gera viltis išvengti karo. Tokio reikalavimo nebuvo Kennedy Macmillano konnferencijoje ... Kol Maskvos vyriausybė jaučia, kad Vakarai yra baimingi ir neryžtingi, pasaulis atsiduria prieš didėjantį karo pavojų. Macmillano ir Kennedy pareiškimuose nieko nėra, kas įspėtų Chruščiovą ir sulaikytų jį ir jo pulkus nuo karo pavojaus.

R. Drummond (NYHT) rašo, kad esą mes turim būti pasirengę priimti juodas žinias ir apie derybas su Sovietais dėl atominių bandymų uždraudimo ir dėl nusiginklavimo. Iš sovietinių reikalavimų autorius daro išvadą, kad Sovietai susitarimo nenori.

★

Tokios juodos nuotaikos po konferencijos tarp Amerikos ir Anglijos. Jos virsta didesniu kaltinimu Anglijai, gal visai Europai. Atsargumas betgi skatintų palaukti: gal konferencijos migloti pasisakymai tereiškia bent Kennedy nusistatymą kalbėti dabar galimai švelniau, kad būtų paruošta reali jėga, kuri paskiau paremtų aiškesnes ir tvirtesnes kalbas.

KAS KENNEDY IR MACMILLANO TARTA IR SUTARTA

Prezidento Kennedy ir min. pirm. Macmillano pasitarimai baigėsi balandžio 8 bendru komunikatu, kurį paskaitė prez. Kennedy. Komunikatas kalba bendrais miglotais žodžiais. Anot N. Y. Times, **jis pasakojo, apie ką buvo tartasi, bet nepasako, kas sutarta.** Nutylėta, greičiausiai, taktikos sumetimais, kol pasikalbėjimų dar tik pradžia — toliau jie eis su Adenaueriu, Diefenbakeriu, Fanfani ir de Gaulle. Tačiau kai kurie klausimai jau gavo atsakymus komunikate, kai kurie komentaruose. Būtent:

— Dėl Laos: siekti, kad naujoji Laos vyriausybė apimtų visų konkuruojančių grupių atstovus, taigi būtų koalicinė — — su komunistais, su Souvanna Phouma.

— Dėl Pietų Vietnamo: pareikštas "didelis susirūpinimas" dėl komunistų didėjančios infiltracijos.

— Dėl Berlyno: Vakarų nusistatymas lieka tas pats.

— Dėl Jungtinių Tautų: nusistatymas pareikštas aiškiausiai — tvirta parama, kad Jungtinės Tautos išliktų kaip stipriausias taikos įrankis.

— Dėl atominių bandymų derybų: siekti, kad būtų susitarta per tam tikrą laiką.

— Dėl komunistinės Kinijos: klausimas komunikate apeitas tylom, komentarai sako, kad buvę tuo klausimu "sutarta nesutarti".

Pabrėžtas tikslas — išlaikyti patenkinamus santykius su Sovietais, sustiprinti Nato kaip saugumo branduolį.

GEROS VALIOS MISIJOJE. Vicepreziden tas L. B. Johnsonas grįžo iš kelionės po Afriką ir Europą. Paveiksle jis su Senegalijos žmoném.

Kas sakos prieš paramą mokyklom?

Kongresmanas Frank Thompson iš N. J. kreipėsi į Trentono vyskupą W. Ahr, kad katalikai neboikotuotų Kennedy įstatymo mokyklom remti. Vyskupas paskelbė, kad tokis kreipimasis yra jau rengimas opinijos suversti katalikam atsakomybę už įstatymo nepasisekimą. Vyskupas atkreipė dėmesį, kad didžiausią opoziciją tam įstatymui rodo Chambers of Commerce, National Association of Manufacturers, Committee of Economic Develpment.

Kiek primokam už cukrų?

Amerika už kiekvieną importuojamo cukraus svarą primoka 2.3 cn. Per metus tai sudaro 600-700 milijonų. Kiekvienas asmuo tokiu būdu už užsienio cukrų turi primokėti 3.25, arba keturių asmenų šeima 13 dol. metam.

— **Bostono** milijonieriaus Goldfine sekretorė patrikusi sąrašus valdžios pareigūnų ir kitų aukštų asmenų, kurie naudojosi Goldfine dovanom. Tai padariusi iš pasipiktinimo, kad niekas iš apdovanotųjų nepadėję Goldfinui.

— **Liurde** 1960 lankėsi 2.25 mil. maldininkų, tarp jų 30,000 ligonių ir invalidų.

— **Sen. Goldwater** pareiškė balsuosiąs prieš Kennedy įstatymo projektą. Tačiau jei įstatymas bus priimtas, tai jis siūlysiąs paskolos įstatymą privatinei mokyklai.

KENNEDY PRIEŠ DISKRIMINACIJĄ

Vyriausybė balandžio 7 pagarsino nutrauksianti sutartis su tom firmom, kuriose juodieji darbininkai diskriminuojami. Juodieji bus pateikę tokius skundus prieš Lockheed firmą, kuriai vyriausybė užsakė transportinių sprausminių lėktuvų už 1 milijardą. Vyriausybės paskirta komisija pradės tardyti diskriminacijos reiškinius toje ir kitose firmose.

— **Laos komunistai balandžio** 9 pašovė Amerikos lėktuvą, kuris gabeno pagalbos Laos. Įgulos niekas nebuvo sužeisti.

Egipto kultūra iš Saharos

Italų ekspedicija rado Saharoje priešistorinius kapus. Iš juose rastų muminjų, piešinių ir kt. paradė išvadą, kad radiniai yra 6,000 metų senumo. Jie rodo buvusią aukštą kultūrą, kuri paskui nukilusi į Egiptą. Kapai rasti Libijoje 300-500 mylių nuo Tripolio.

IZIDĖS ŠVENTOVĖ EGIPTE. Jai gresia būti sunaikintai, pastačius Aswan tvénkinį. Prezidentas Kennedy paprašė Kongresą 10 mil. tai šventyklai apsaugoti.

Ir vėl be optimizmo

PADĖTIS LAOS

Anglai suklaidono savo sąjungininkus ir visuomenę be pagrindo optimizmu dėl Laos. Po Anglijos atstovo Maskvoje pasikalbėjimo su užs. reik. min. pavaduotoju pereitos savaitės antradienį Macmillanas atvyko į Washingtoną su optimizmu, kad Maskva sutinka sustabdyti kautynes Laos ir paskiau derėtis 14 konferencijoje. Macmillanui išvykus jau skelbiama iš Maskvos, kad nesą jokių ženklų, ar Maskva priima Vakarų pasiūlymą.

Joseph Alsop iš Vientiane, Laos, pranešė, kad sunku įsivaizduoti komunistus pasitraukiant atgal, jei nebus spaudžiami karinės jėgos. Esanti nesąmonė manyti, kad Laos neutralumas bus užtikrintas sudarant vyriausybę iš konservatyvių, princo Souvanna ir komunistinio branduolio. Tokia vyriausybė greitu laiku atiduotų komunistam kontrolę.

Autorius prileidžia galimybę, kad prezidentas Kennedy, rodydamas tvirtumą, stengiasi užmaskuoti laipsnišką pasitraukimą.

— **Kalifornijos** vidurinėje dalyje balandžio 8 buvo stiprus žemės drebėjimas. San Francisco kai kur vandentiekio vamzdžiai sutrūko.

Susprogdinti iš vidaus

MEČYS MUSTEIKIS

Praėjusiame Darbininko numeryje rašėme, kaip brutaliai Sovietai paskutiniu laiku išvystė kovą prieš tikėjimą įvairiom formom. Kai kuriuos faktus citavom iš pačios sovietinės spaudos. Šiame straipsnyje paieškosime priežasčių, kodėl bolševikai kovą prieš tikėjimą sustiprino ir kartu pasvarstysime, kaip turėtumėm į tai reaguoti laisvuose vakaruose.

Yra žinoma, kad vysk. J. Steponavičius dar prieš jo nušalinimą buvo puolamas, kam jis išleido kunigams aplinkraštį, ragindamas mokyti vaikus katekizmo, kam pats vaikus katekizavo ir teikė sutvirtinimo sakramentą. Svarbiausia gi jo nušalinimo priežastis — kodėl nesuteikė kunigo šventimų keturiems klierikams, kuriuos šventinti rekomendavo bolševikinis komisaras "kulto reikalams" J. Rugienius. Reikalavo ir kitus vyskupus, kad minėtus klierikus pašventintų, bet ir jie atsisakė.

Nereikia nė aiškinti, kad bolševikai "savais kunigais" pasiremdami, norėtų organizuoti Lietuvoje "tautinę bažnyčią", kad po to būtų lengviau ir iš viso tikėjimą išrauti iš tikinčiųjų širdžių.

KODĖL ŠIUO LAIKU?

Per keliolika metų bolševikai nepajėgė išrauti Lietuvoje tikėjimo, o dar labiau palaužti tautinės dvasios. Ir jaunimas išliko mažai pasikeitęs. Tai patvirtina ir naujai atvykę iš Lietuvos. Ikišiolinės Sovietų pastangos nedavė lauktųjų vaisių, komunizmas nesusilaukė pakankamo kiekio prieauglio. Daug kas komjaunimui priklauso tik dėl to, kad galėtų siekti aukštesnio mokslo arba geresnio darbo. Bolševikai pamatė: kol jaunimas nešioja savo širdyje Dievą, tol nebus palankus komunizmui ir išliks stiprus savo tautine dvasia. Čia ir glūdi pagrindinė priežastis naujos bolševikų atakos prieš tikėjimą.

KAIP REAGUOTI?

Komunizmas turi labai jautrių vietų, kurias ir mes galime užgauti. Jautriausioji vieta — tai laisvo pasaulio opinija. Mūsų pareiga — **skelbti laisvojo pasaulio tautų vadams ir visiems žmonėms bolševikų melus, priespaudą, terorą, tikėjimo persekiojimą.** Skelbti visomis prieinamomis priemonėmis:

1. Siekti per katalikų vyskupus ir kunigus, kad bažnyčiose būtų pravestos maldos dienos prieš tikėjimo persekiojimą pavergtoje Lietuvoje. Suteikti vietos kunigams reikalingos medžiagos apie tikėjimo persekiojimą ir prašyti, kad per maldos dienas ta medžiaga būtų panaudota per pamokslus;

2. Siųsti tuo reikalu peticijas, protesto rezoliucijas ar paprastus laiškus visų laisvojo pasaulio kraštų vyriausybėms, įtakingom asmenybėm, Jungtinių Tautų atstovam, radijam bei spaudai;

3. Rūpintis, kad apie tai plačiai rašytų didžioji spauda;

4. Kviesti į šią akciją visus lietuvius, nes naujose bolševikų metoduose glūdi pavojus ne tik tikėjimui, bet ir pačiai lietuvybei.

Visą šią akciją turėtų vesti kiekvieno krašto lietuvių katalikų parapijos, PLB kraštų centrai ir apylinkės, visos lietuviškos organizacijos. Žinoma, į šią akciją labiausiai turėtų įsijungti mūsų diplomatija, vyriausieji politiniai ir bendruomeniniai organai. Ypatingas dėmesys kreiptinas į mums palankių kraštų atstovus Jungtinėse Tautose, prašant, kad naujuosius įvykius pavergtoje Lietuvoje iškeltų Jungtinių Tautų forume. Daug kas į tokius prašymus nereaguos, bet, jei atsiras bent vienas, balsas jau bus išgirstas. Tokią akciją vesti be pertraukos, o ypačiai susirenkant naujam Jungtinių Tautų posėdžiui.

Reikia tikėtis, kad mūsų broliai pavergtoje Lietuvoje atlaikys ir šį smūgį, kaip atlaikė kitus, bet ir mes turime ateiti jiem į pagalbą. Tai mūsų tremties uždavinys. (ELI)

PRAŠO ŽEMĖS IŠ LIETUVOS

New Haveno ir apylinkės lietuviai trėmimų į Sibirą 20-mečiui paminėti stato lietuvišką kryžių, kuris su didelėmis iškilmėmis bus pašventintas birželio mėn. 18 d. Norėdami tai vietai suteikti dar didesnį iškilmingumą, norime prie kryžiaus pakasti žiupsnelį žemės iš Lietuvos. Kas jos turi, labai prašau kryžiaus statybos vardu atsiųsti žemiau paduotu adresu: Antanas Gruzdys, 811 Winchester Ave., New Haven 11, Conn.

"DARNA" DIDELIAME VOKIEČIŲ KONCERTE

Memmingene vokiečiai, rengdami didelį labdaros koncertą, pakvietė ir "Darnos" chorą. Koncertas įvyko didžiojoje pilies salėje. Programą išpildė solistai, styginis orkestras, du vyrų chorai ir trys mišrūs, kurių tarpe ir "Darna", vadovaujama M. Budriūno. Visi vokiečių chorai buvo didesni už "Darną", o miesto dainavimo mokyklos mišrių balsų choras turėjo arti šimto dainininkų. Vis dėlto didžiausią pasisekimą turėjo "Darna", kuri čia atstovavo visiems baltams ir programoje turėjo dvi lietuviškas dainas, vieną latvių ir vieną estų. Publikos pritarimas augo su kiekviena daina, o didelės ovacijos po paskutinės dainos ("Tremtinių giesmė" — V. Jakubėno) nesiliovė, kol dirigentas sugrįžo atgal į sceną ir buvo padainuota priedo ("Stikliukėlis" — J. Karoso).

Po koncerto buvo girdėti iš vokiečių daug labai gerų atsiliepimų. Dienraštis "Memminger Zeitung" pažymėjo, kad ypač žavingos buvo lietuvų, latvių ir estų dainos. Teigiamas taip pat dalykas, kad šiuo būdu lietuviai suėjo su vokiečiais į bendradarbiavimą kultūrinėje ir labdaros srityse. (ELI)

MASČIO ežero pakrantė Telšiuose: matosi buv. Mykolo Augustinavičiaus elektros jėgainė.

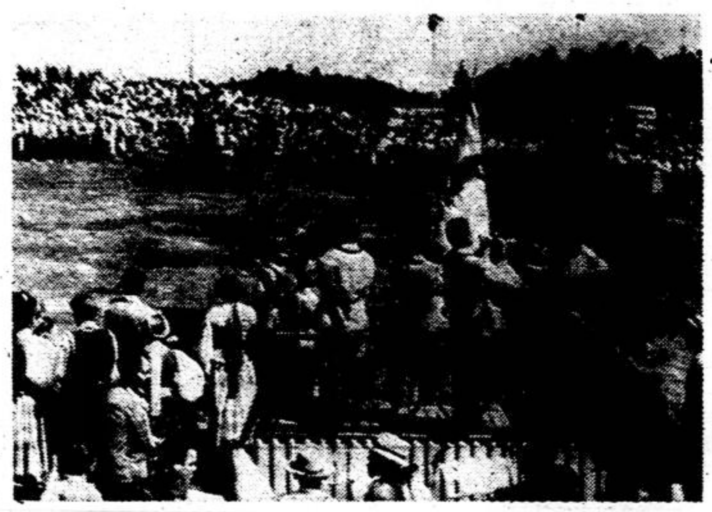

DAINŲ šventė prie Germanto ežero Telšiuose.

SPAUDA

Kodėl griebtasi teisti ir šaudyti

Dirvoje kovo 27 nurodo vieną iš priežasčių, kodėl kaip tik dabar Baltijos kraštuose Sovietai sugalvojo rengti teismus ir nuteistuosius šaudyti už gyventojų masinius žudymus.

"Lietuvoje mano, kad viena iš svarbiausių to priežasčių yra — 1959-ųjų metų gyventojų surašymo duomenys. Labai ryškiai paaiškėjo gyventojų skaičiaus sumažėjimas, ypač lietuvių Lietuvoje sumažėjimas. Prireikė greit surasti kitų kaltininkų dėl to sumažėjimo negu tie, kurie Lietuvoje visiems buvo ir be paaiškinimo puikiai žinomi. Buvo skubiai 'pataisytas' vokiečių okupacijos metais Lietuvoje išžudytų žmonių skaičius iš 400,000 į 700,000. Ir pradėta sistemingai didinti su vokiečiais bendradarbiavusių lietuvių atsakomybė".

Sveikinimai pagal įsakymą

Laisvė balandžio 4 specialiai skirta 50 metų sukakčiai. Apėjo veik tylom faktą, kad pradžioje tai buvo socialistų laikraštis. Pasak L. Enciklopedijos, Laisvė bolševikuoti pradėjo nuo 1917 revoliucijos, o formaliai komunistiniu laikraščiu virto nuo 1919, kada Lietuvos socialistų sąjungos suvažiavimas pavertė tą sąjungą Lietuvių komunistų sąjunga ir laikraštį padarė jos nuosavybe. Daugiausia dėmesio šiuo kartu Laisvė skyrė sveikinimam iš Lietuvos. Tie sveikinimai rodo, kad komunistų partija Laisvę laiko savo bąze, per kurią turi veikti Amerikos lietuvius; dėl to įsakė bei atskiriem asmenim siųsti pareiškimus. Rodo taip pat, kuriais asmenim komunistai tikisi darysią įspūdį Amerikoje. Tarp jų pirmoje eilėje yra V. Mykolaičio - Putino eilėraštis, kuriame ragina sujungti rankas "kovój už pergalę teisybės, laisvės ir šviesos". Toliau Vilniaus univ. rektoriaus J. Kubiliaus, Kauno politechnikos instituto direktoriaus K. Baršausko, mokslų akademijos prezidento J. Matulio. Patiriame taip pat, koki žmonės stovi laikraščių ir organizacijų priekyje: Komjaunimo Tiesos — red. J. Civilkaitė, Jaunimo Gretų — Ignas Lapašinskas, Švyturio — Alf. Bieliauskas, Komunisto — J. Karosas, Tarybinio mokytojo — R. Valiukonis, Kauno Tiesos — Z. Baltušninkas, Literatūros ir meno — V. Reimeris; organizacijų valdybos: rašytojų draugijos — E. Mieželaitis, V. Mozūriūnas, A. Bieliauskas, Just. Marcinkevičius, V. Reimeris, A. Jonynas, K. Ambrasas, A. Baltakis, A. Venclova, K. Korsakas; dailininkų sąjungos — J. Kuzminskis, A. Žmuidzinavičius, Juozas Mikėnas, V. Jurkūnas, V. Mackevičius, I. Žebenkienė - Trečiokaitė, K. Bagdonas; kompozitorių sąjungos — St. Vainiūnas, Ed. Balsys, J. Gaudrimas.

RYŠININKAS. Tuniso prezidentas Bourguiba tarpininkavo tarp Prancūzijos ir Alžiro.

LAIŠKAS DARBININKO REDAKCIJAI

Didžiai Gerbiamas p. Redaktoriau,

Darbininko (kovo 21) numerio pirmajame puslapyje tilpo žinutė: Adenaueris laimėjo. Jos pirmasis sakinys yra toks: "Vokietijoje šiaurės Westfalijoje ir Žemutinėje Saksonijoje savivaldybių rinkimus kovo 19 Adenauerio partija CDU laimėjo prieš socialdemokratus".

Kodėl Darbininko redakcija vengia savo skaitytojam pasakyti, kad ta Adenauerio partija CDU yra krikščionių demokratų partija? Ši pastaroji ir socialdemokratų partija yra lygiai visiems žinomos, todėl, atrodo, nėra reikalo vieną jų vadinti tikru vardu, o kitą — vokiečių kalbos inicialais.

Juo labiau stebina tai, kad tokia vartosena yra pastovi, o ne atsitiktinė: Darbininko pirmajame puslapyje krikšč. demokratų partijos vardo lietuvių kalboje neteko užtikti per eilę metų, nebent kas neigiamo jos adresu turėta pasakyti.

Skaitytojai laukia iš laikraščio, juo labiau katalikiško, nešališkos informacijos. Gi tokia "globalinė", tar būt, "kovos" priemonė prieš redaktorių nemėgiamą politinę grupę neturėtų Darbininke rasti vietos bent jau tada, kai rašoma apie kitų kraštų krikšč. demokratus.

Reiškiu pagarbą.

St. Dzikas

1961 kovo 22

—•—

Redakcijos prierašas: Institucijom ir asmenim, kurie visuomenei labai gerai žinomi, populiarioji spauda retai vartoja ilgus oficialius vardus; dažniausiai verčiasi santrumpom. Antai, prez. Eisenhowerį vadindavo Ike, o prez. Kennedy dabar dažnai pavadina jo paties pasirinktu JFK. Mūsų spaudoje ir visuomenėje yra įprasta Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą vadinti Vliku, Amerikos Lietuvių Tarybą — Altu, Bendrąjį Lietuvių Šalpos Fondą — Balfu. Ligi šiol neteko nugirsti, kad būtų kam prikišama, jog vengia minėti Amerikos. Lietuvos. lietuvių vardus, kai sako Altas, Vlikas, Balfas. Visi žino, ką tai reiškia.

Darbininko redakcija mano, kad pirmo puslapio skaitytojai taip pat gerai žino, ką reiškia santrumpa CDU. Vokietijos kanclerio Adenauerio politika išgarsino tą krikščionių demokratų uniją ir jos santrumpą CDU ne mažiau, kaip ir pilną vardą "Christliche Demokratische Union". CDU yra vartojamas ir pačių krikščionių demokratų jų biuletenyje "Christian Democratic Review". Iš jo dar sužinome, kad krikščionys demokratai įvairiuose kraštuose savo partijų vardus kaitalioja: Austrijoje vad. liaudies partija, Belgijoje ir Bolivijoje — krikščionys socialai, Olandijoje — katalikų partija, Italijoje — krikščionių demokratų. Tokie tų partijų vardai vartojami ir plačioje spaudoje. Iš to kai kam susidaro įspūdis, kad vienu atveju krikščionys demokratai suminimi, kitu — ne, bet tai neturi nieko bendro su kokiu nors neigiamu nusistatymu ar vengimu pridėti paaiškinimą, kuris ne kiekvienu atveju ir reikalingas. Mažiausiai jis reikalingas prie CDU. Tuo tarpu SPD (vokiečių socialdemokratų partija) tik patiem vokiečiam gerai žinoma; kitiem toji santrumpa svetima. Be to, socialdemokratai įvairiuose kraštuose išlaiko daugiau vienodą savo partijos vardą, tai jisai dažniau ir pavartojamas.

Įtarinėjimas Darbininko redakcijos neobjektyvumu bei vengimu minėti krikščionis demokratus yra jau asmeninis laiško autoriaus pergyvenimas. Tokio pergyvenimo gilinimas galėtų vesti į naujus nesibaigiančius įtarinėjimus: kas tiktai pavartoja kokią santrumpą, tuojau prikišti, kad vengia pilno vardo, nes jo nemėgstąs. Prikišti Darbininko redakcijai, kad ji nemėgsta krikščionių demokratų ir vengia minėti tą vardą, galėtų nebent tas, kas pats nemėgsta Darbininko redaktorių ir dėl to mano, kad jie pasižymi "nemėgimu" vienos politinės lietuvių grupės. Nemanome, kad toks knebinėjimasis galėtų ką gero duoti lietuviam krikščionim demokratam. Geriau parašyti, ką jie nuveikė ar nuveikia, ir tada jau sakyti: deda laikraštis ar ne.

MERCURY Parcel & Trading Co.

943 Elizabeth Avenue Elizabeth, N. J.

Skyrių veda JONYNA ŠIŠIENĖ

Phone: ELizabeth 4-7608

Siuntiniai į —

LIETUVĄ, UKRAINĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus

SIUNTINIŲ PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Didelis pasirinkimas vilnonių atraižų vyriškom bei moteriškom eilutėm, paltam; vilnonės skaros, kilimai, lovų užtiesaai ir kt. • Priimami užsakymai ir raštu. Jums patarnaus lietuvė moteris, kalbanti įvairiom kalbom. Mandagus, kruopštus ir nebrangus patarnavimas.

Kviečiame jus tapti mūsų klijentais

Atidara nuo 8:30 val. ryto iki 8:00 val. vakaro

Sekmadieniais nuo 8:30 val. iki 4 val. popiet.

Pagrindinė kontora: 80 East 7th Street, New York 3, N. Y.

Krautuvė: 75 East 7th Street • Tel. OR 4-3930

Mūsų firmos geriausia rekomendacija — tai tūkstančiai pastovių klijentų visoje Amerikoje

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės

Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį.

Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentam. Prašome užeiti ir pasižiūrėti!

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams.
Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo $9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS ir VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą

PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.

Tel.: AL 4-8319

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

Mes padedame jums atsikviesti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Intourist

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų rašykite arba aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N. Y. 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- BROOKLYN 21, N. Y. 506 Wilson Ave. — Tel. HY 1-5290
- ROCHESTER, N. Y., 583 Hudson Avenue — Tel. LO 2-5941
- LAKEWOOD, N. J. 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURG 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
- HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campan — Tel.: TR 3-1666
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel.: WA 5-2737
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa. 530 W. Girard Ave., — Tel. WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. — GL 8-2256
- PASSAIC, N.J., 176 Market St. — Tel.: SR 2-6387
- DETROIT, Mich., 6440 Michigan Avenue — Tel.: TA 5-8050
- VINELAND, N.J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais
- JERSEY CITY, N. J., 75 Bright St. ir kampas Jersey Avenue

DARBININKAS Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly

THE WORKER (Title Copyrighted) By FRANCISCAN FATHERS
Einąs nuo 1915 metų. 1951 sujungtš AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS
Entered as second class matter at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES
Cosmetic yearly — $6.00
Brooklyn, N. Y. — $6.00
Half year — $3.00
Foreign — $6.00

PRENUMERATOS KAINA
Amerikoje metams — $6.00
Brooklyne, N. Y. — $6.00
Pusei metų — $3.00
Užsieniuje — $6.50

Laikraštį leidžia REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai sugrąžinami ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y
Tel.: GLenmore 5-7291

Bendruomenė — ne draugija

Bendruomenė daug kam iš lietuvių tebeatrodo nesuprantamas padaras šalia kitų draugijų bei organizacijų. Kaikas norėtų ir vadinti draugija arba sąjunga. Esame daug draugijų prikūrę ir vis dar atsiranda naujų. Ar bendruomenė nėra tik nauja draugija naujų ateivių?

Nepatiko jiem senos draugijos, pasakoma, tai sudarė savą. Net ir vardas ligi tol mažai girdėtas. Apie bendruomenę beveik niekas nekalbėjo nei prieš pirmąjį nei prieš antrąjį pasaulinį karą. Iš kažkur atsirado po paskutinio karo. Ir kam tos bendruomenės prireikė, jeigu yra pakankamai įvairių įvairiausių draugijų, sąjungų, klubų, organizacijų? Visai be jokio reikalo.

***

Draugijų skaičiaus didinti iš tikrųjų nebuvo jokio reikalo. Tačiau bendruomenė nėra draugija, kaip community nėra association ar society. Anglai tas sąvokas skiria, o mes dažnai plakame į vieną daiktą. Reikėtų ir mums aiškiai žinoti bei skirti, kas yra bendruomenė ir kas draugija. Tą skirtumą graikai žinojo dar prieš Kristaus laikus.

"Kiekviena draugija — aiškino graikų filosofas Aristotelis — steigiama dėl kurio nors gėro". Tas gėris nėra pačiuose žmonėse, o šalia jų. Žmonių būrys laisvai sutaria to gėrio arba tikslo siekti, numato priemones, prisiima pareigas, ir taip susidaro draugija.

Kas nepriklauso kuriai nors draugijai, pav. gyvulių globos, tam ir nerūpi, ar draugijos tikslas bus siekiamas. Asmeniškai tai jo neliečia. Geras tai dalykas, bet nėra su žmogumi taip surištas, kad nebūtų galima apsieiti arba siekti neorganizuotu būdu.

Žmogaus santykis su bendruomene yra kitoks negu su organizacija — prigimtinis. Visi priklausome žmonių bendruomenei, ar to norime ar nenorime. Mūsų prigimtis yra bendruomeniška, ir jos nusikratyti nepalikta laisvės. Laisvė yra nusižudyti ir išsiskirti iš žmonių tarpo. Bet savižudžiai yra jau psichiškai nesveiki žmonės. Kol žmogus save dar valdo, jis palieka tarp žmonių, su jais gyvena ir dirba, jis yra bendruomenėje — šeimoje, tautoje, valstybėje. Tai nėra draugijos, į kurias galima yra įsirašyti arba išsirašyti. Bendruomenėn mus jungia mūsų žmogiškumas. Tai vidinis mūsų ryšys su bendruomene. Tai gėris mumyse, ne iš šalies, kaip draugijoje; tik nevisi tai gerai nuvokia. Ypač kaikam sunku suprasti tautinė bendruomenė.

***

Tauta žmonių bendruomenėje sudaro atskirą vienetą. Ypatingą ir nepakartojamą. Tautoje gemame ir joje būname bei veikiame, sudarydami tautinę bendruomenę. Galima, tiesa, pasidaryti ir kitos tautos nariu, bet negalima gyventi šalia tautos, kaip neįmanoma gyventi šalia žmonijos.

Kiekviena tauta siekia savo idealo — laisvos ir nepriklausomos valstybės. "Valstybėje, sako vokietis W. Saueris, tauta pasiekia suformuotos bendruomenės". Tuo būdu geriausiai save apsaugo ir gina, auga ir kuria. Sava žemė, laisvė ir praeitis sudaro atramas tautinei bendruomenei valstybėje. Nereikia griebtis kitų priemonių, kad išliktų.

Prasčiau pasidaro, kai dalis tautos atsiduria svetur. Tada ir kyla klausimas: ar liekame savo tautinėje bendruomenėje ar pakrinkame? Bet apie tai kitą kartą.

Kardai bei šluota

Prezidentiniai rinkimai pas mus pasibaigė nesitikėtinais rezultatais. Kaip jūs esate jau informuoti, svarbiausi rinkimų varžovai buvo buv. prezid. J. Kubičeko patikėtas kandidatas maršal. Lott'as (jo "emblema" — kardas), gi kitas varžovas J. Quadro, buvęs S. Paulo gubernatorius ("emblema" šluota). Emblemos atitiko vyriausiems šūkiams; vieno — smogti, kirsti "priešus", kito — šluoti savanaudžius, netinkamus valdininkus, arba net stačiai tariant kriminalinius elementus.

Nenumatyti sunkumai

Kad panašaus brudo buvo susikaupę daugiau negu manyta paaiškėjo tik dabar po rinkimų. Vos spėjo "šluota" įžengti į naujos sostinės rūmus ir prasidėjo "valymas". Darbas pradėtas įtemptai ir be atvangos. Kasdien tiek radio bangomis, tiek spaudoje sklido naujienos, vienos kitą viršijančios savo sultingumu bei sensacija. Atmosfera tapo įtempta. Rinkimams įsisiūbavus, "kardas" net rado reikalingu patikslinti: "kalbos apie perversmą esą be pagrindo, nes bloga demokratija yra daug geresnė už gerą diktatūrą" ... Taip, tai tiesa.

Perdavęs pareigas buv. prezid. J. Kubiček skubiai išvyko į užsienį pailsėti. Smalsūs žurnalistai sekė paskui jį į Florenciją, į Šveicariją ir kitur, teiraudamiesi, kaip jis atrems įvairius gandus dėl nuveiktų žygių. Bet klausiamas tylėjo ir aiškinosi — pavargęs ir nori tik pailsėti. Kasdien įvairiais keliais sklido žinios apie didžiausią, niekingiausią, organizuotą kavos kontrabandą, kurai naudojo ne tik motorizuotas susisiekimo priemones, ne tik pakrančių laivelius, bet ir didžiuosius okeano laivus, lėktuvus, helikopterius. Juos gaudo visur. Vieną panašaus krovinio laivą jau sučiupo ir pas jus — JAV pakrantėje. Laimikis neblogas, nes vertė jo kelių milijonų dol. Dolerių, ne cruzeirų. Gi dolerio kaina jau pakilo ligi 275 cr.

Priežastys

Cruzeirų daug, bet naudos maža, nes ir prekių kainos kyla. Ir kyla taip, kad mūsų valiuta negali jų pasivyti. Kuri gi priežastis šitų apgailėtinų priežasčių? — Gi prasiskolinimas, budžeto nesubalansavimas ir ne reikalingos išlaidos. O tų netiek, kad mūsų pinigų tik 400 mil. cruzeirų buvo padengta auksu, o 60 bil. reiškė tik bevertius popierius.

Tų nereikalingų išlaidų svarbiausios bus bene naujos sostinės kūrimo išlaidos. Kiek iš viso pinigų eikvota tam reikalui, dar neapskaičiuota, bet jau 1959 m. sausio 30 Novocapo (naujos sostinės) kūrėjas Izrael Pineiro žurnalistams aiškino, kad sunaudota ligi tol 4 bil. cruzeirų. Perkeliant įstaigas, dar reikėsią 8 bilijonų.

Mūsų padangėje niaukiasi

Reportažas iš Brazilijos

Net teisingumo tribūnolas tuo reikalu susidomėjo ir pradėjo tardymą, kuris, atėjus naujai šluotai, dar suintensyvėjo.

Aptikta ir stambių ryklių

Kita neeilinė sensacija — tai buv. Paranos gubern. Moizes Lupion žygiai. Jis, naudodamasis gerais savo tautiečio valdymo laikais, priėjo prie "auksо šaltinio", — prie didžiulių fabrikų Petro - Braz. Rinkimams pakrypus "šluotos" naudai, suspėjo "išvalyti" įmones, seifus, ir su keliasdešimt milijonų dingo. Dingo, bet ne visai. Sutelkė nemažą šalininkų (ginkluotų), "pasiskolino" ir valdiškų lėktuvų bei helikopterių, kuriais nuskrenda į gretimą Urugvajaus respubliką. Bet ir Paranoje, ir Mato - Groso estadose jaučiasi pakankamai saugus. Juk tai puslaukiniai arba net ir visai laukiniai, neįžengiami plotai. Kriminalinių bylų teismas jau paskelbė savo sprendimą ir policija ieško kaltininkų. Kiti abejoja, ar Paragvajaus valdžia išduos tą gabų aferistą. Tai tik viena didesnių žuvelių, kurios jau gaudomos, bet kiek lydekų ir kitų rykliukų dar plaukioja?

Pasiruošimas darbui

Naujos šluotos savininkas, dar prieš perimdamas pareigas, apvažiavo kone visą pasaulį ir daug ką matė, daug ko išmoko. Sako, jis buvęs ir Sovietijoje. Jam patikę darbininkų streikų technika. Toji "technika" labai paprasta: ten iš viso neleidžiama streikuoti. Bet ar pavyks ir Brazilijoje tą techniką pritaikyti, nežinia.

Besilankydamas svetur pastebėjo, kad visos valstybės gyvai prekiauja su bolševikais ir jų satelitais. Visos kitos, tik ne Brazilija. Kodėl? Pradėta aiškinti. Pasirodė, kad su vienom po antro pas. karo dar neatstatyta diplomatiniai santykiai, o su Sovietų Rusija buvo nutraukti dėl skandalo su ambasadorium. Kodėl tad neužmegsti ryšių su visais? Kodėl neprekiauti? Visko trūksta. Net paprasto maisto. Bet kliūtis? Gi buvę sąjungininkai ir "draugai" siūlo visko, siūlo ir prekių, ir pinigų. Kad tos prekės bus įpakuotos į "priešakinio mokslo" bolševikinę propagandą, neimama dėmesin. Stipriau veikia argumentas: jeigu Š. Amerika gali, kodėl mes taip negalime daryti?

Argi kliūtys nugalėtos?

Pasipainiojo kliūtis, ne kliūtis, o gal tik kuriozas. Lig šiol egzistuoja nepriklausomos valstybės pasiuntinybės bei konsulatai. Kaip tai galima? Juk tai erzina buv. mūsų sąjungininkus ... Ir šluota ramiai tą "nesusipratimą" nušlavė. Kaip ramiai tai buvo padarę švedai, anglai, šveicarai, italai, prancūzai ... Argentiniečiai jau prieš 15 metų. Nuostabi logika. Jeigu jau sekti JAV, tai derėjo jas pasekti ir kitu būdu — bent nepripažinti Pabaltijo valstybių okupacijos. Mūsų kolonija giliai sujaudinta. Ir ne tik kolonija, nes taip atsitiko po to, kai bolševikai paskelbė kovą kolonializmui ir tautų pavergimui...

Brazilijos katalikų vadai taip pat įspėjo dėl pavojų, kai buvo atnaujinti su bolševikais santykiai.

Radio bangomis nuaidėjo, kad santykiai jau užmegsti su Vengrija, Rumunija bei Bulgarija. Ieškoma ryšių ir su likusiomis komunistinėmis valstybėmis.

Kad žaidžiama su ugnimi, rodos, turėtų būti aišku. Juk pietų Amerika — tai ne šiaurės. Tai nepalyginama: čia "sprogstamos" medžiagos yra sutelkta kelis šimtus kartų daugiau, — tiek kartų daugiau, kiek cruzeirų reikia mokėti už dolerį...

K. L.

Quadros (d.) ir jo užsienio reikalų ministeris.

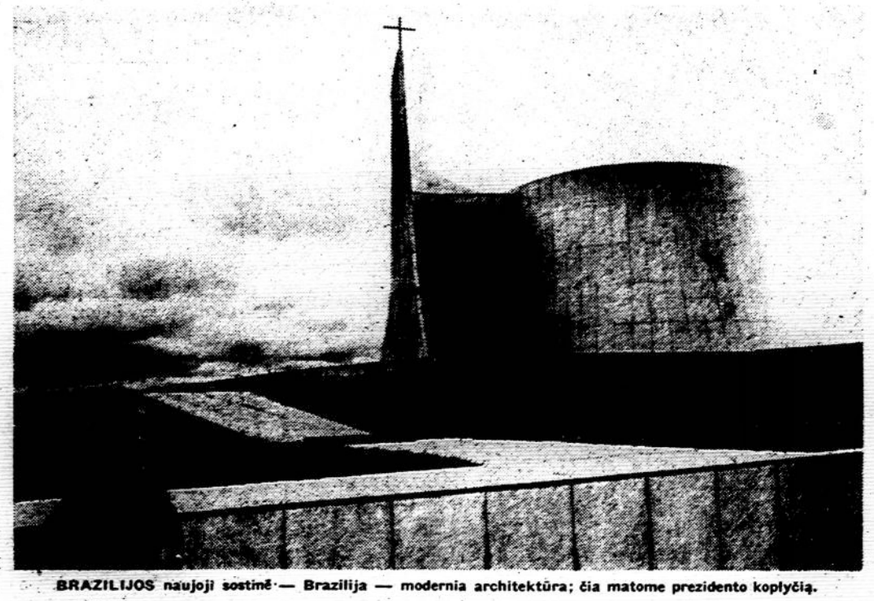

BRAZILIJOS naujoji sostinė — Brazilija — modernia architektūra; čia matome prezidento koplyčią.

Ka politikos praktikai sako apie politikos teoriją

— Atsilikusiam kraštui duoti per anksti nepriklausomybę reikia tiek pat kaip padėti jam į lovą granatą su ištrauktu saugikliu (Randolph Churchill).

— Vienas iš geros politikos pagrindų yra nevesti vagies į pagundą (Dean Rusk, valstybės sekretorius).

— Reikia turėti drąsos prisiimti nepopuliarumą. Tik taip gali padaryti, kas būtina (Kennedy, prezidentas).

— Kelionėje po Europą turėjau įspūdį, kad ten visur tėra tik laužas (Avarell Harriman, prezidento įgaliotinis).

— Tarptautinės derybos yra sunkios dėl to, kad reikia versti ne tik iš vienos kalbos į kitą, bet ir iš vienos ideologijos į kitą (Ignatio Silone, italų rašytojas).

— Rusijos naujausia politika yra lėtai žengti su batu Nr. 54. (Trumanas, buvęs prezidentas).

— Praeitį prisimename ne tam, kad ją atgaivintume, bet tam, kad pasirūpintume jos išvengti (Ben Gurion, min. pirmininkas).

PIETRO LEONI, S. J.

VATIKANO ŠNIPAS

ISTRAUKOS IŠ KNYGOS "SPIA DEL VATICANO"

(3)

BUVO tai naktis iš Didžiojo antradienio į trečiadienį, pagal Julijaus kalendorių. Šiame krašte rytų apeigų tikintieji, tie gerieji žmonės, prisiminė, kaip Jėzus buvo suimtas ir tampomas pas Aniją ir Kaifą. Kai tą naktį ir mane buvo nuvedę pas neteisingą teisėją, širdyje jaučiausi pagerbtas.

Tą naktį taip pat pirmą kartą susimąsčiau, kad esu arti kankinio vainiko, ir dėkojau Dievui. Man gi buvo pasakyta: "Mes turime priemonių priversti išpažinti visa". Vaizdavausi, kaip mane ves į požemį ar kitą kurią kankinimo vietą. Tenai: plakimas, tampymas sąnarių, laužymas pirštų, sukaliojimas rankų ... Žiūrėjau į sveikas dar savo rankas ir galvojau, kad nebeilgai ... Ir vis dėlto tai manęs negąsdino.

Mano kambarėlyje, kaip ir visuose to kalėjimo gurbuose, nebuvo neturalios šviesos. Naktį ir dieną švytėjo elektrinė lempa tokia įkyria šviesa, kad akim nedavė jokio poilsio. Buvo pritvirtinta prie nedidelio durų langučio, kankino savo nuolatiniu spindėjimu. Buvo ir kitų kankinusių nepatogumų: kietas guolis, kandžios blakės, trūkumas oro ir judėjimo, nemiga, nešvara, tyla, alkis ...

Trečiadienio naktį mane paliko ramybėje. Antram tardymui buvau iškviestas naktį iš Didžiojo šeštadienio į sekmadienį.

— Na, kaip sekasi? — paklausė pulkininkas.

— Gerai, ačiū.

Paklausęs kelių nereikšmingų klausimų, sustojo ties pačiu kietuoju:

— Ar nepergalvojote, ką esu sakęs?

— Apie ką? Apie tikėjimo išdavimą? Jei taip manote, tai man nebuvo ir nėra ko galvoti. Mano apsisprendimas yra seniai aiškus.

— Tai ką nusprendėte?

— Šiomis dienomis nieko nesprendžiau. Tegaliu patvirtinti ankstyvesnį nusistatymą geriau netekti gyvybės, negu išduoti Dievo reikalą.

— E, palikite nuošaly Dievą, kurio nėra. Geriau kalbėkite apie žmones — apie tą jėgą, kuri antisovietinėje veikloje perviršija net fašizmą. Pasakokite apie popiežių, apie Vatikaną, apie Katalikų Bažnyčią, kuri metų metais rengia ginkluotą kryžiaus žygį prieš Sovietų Sąjungą. Prašau man sakyti (čia jis pasilenkė rašyti klausimus ir atsakymus(:

K: Kokiai valstybei priklausėte, kai antrą kartą atsiradote sovietinėje teritorijoje?

A: Esu iš popiežiaus valstybės.

K: Kokias gavote iš popiežiaus instrukcijas, liečiančias Sovietų Sąjungą?

A: Gavau įgaliojimą perduoti laiminimą visiem kenčiantiem šiame krašte.

K: Kokius kitus uždavinius pavedė jums Romos popiežius?

A: Mano uždavinys buvo ir liko skelbti Evangeliją ir teikti sakramentus.

— Tai antraeiliai dalykai. Tai tik priedanga, — pastebėjo. — Prašau atsakyti į šį klausimą (ir rašė):

K: Kokius bendrus ir ypatingus politinius uždavinius popiežius jums pavedė vykstant į sovietinę teritoriją?

A: Jokių. Katalikų Bažnyčia politinių tikslų nesiekia. Jos misija yra vesti sielas į amžinąjį gyvenimą.

Nuo tų mano žodžių prasidėjo ilgos diskusijos, kurių pulkininkas neprotokolavo. Jis kalbėjo klausdamas:

— Tai jau! O kodėl Bažnyčia turi tiek kapitalo? Kodėl Vatikanas palaiko ryšius su visais kraštais bei vyriausybėmis, kodėl siunčia savo diplomatus į visą pasaulį? Kodėl popiežius turi pasaulinę valdžią, gina kapitalizmą ir kovoja su proletariatu? Kodėl Bažnyčia su popiežium priekyje komunizmą smerkia? Jeigu siekiate tik sielų išganymo, dėl ko nepaliekate tik bažnyčiose, užuot domėjęsi dalykais, kurie rišasi su pasauliu?

Jam atsakiau, kad Jėzus Kristus savo mokiniam pavedė skelbti Evangeliją ne tiktai bažnyčiose ir zakristijose, bet taip pat aikštėse ir nuo stogų. Jis vadino juos žemės druska ir pasaulio šviesa, tešlos raugu ir miestu kalne; dėl to neturime teisės užsidaryti ir slėptis.

— Medžiaginės gėrybės (ne kapitalai, kurių neturime), — aiškinau, — yra reikalingos gyvenimo bei darbo palaimai. Jūs negalite reikalauti, kad gyventume tik oru. Popiežiaus "pasaulinė" valdžia, kurią jūs taip vadinate, tėra kūnas sielai; ji reikalinga, kad galėtų laisvai vykdyti dvasinę valdžią. Jei popiežius palaiko santykius su kitom vyriausybėm ir tautom, tai tik tam tikslui, kad apsaugotų teises Bažnyčios ir tikinčiųjų, gyvenančių visame pasaulyje, ir taikliai galėtų spręsti klausimus, kurie iškyla tarp Bažnyčios ir pasaulinės valdžios. Smerkdama komunizmą, negi Bažnyčia neturi teisės uždaryti durų rėmėjam partijos, kuri pati puola Bažnyčią ir norėtų nuo žemės paviršiaus nutrinti bet kokią mintį apie Dievą? Kai jūs laikotės įstatymo, kuris iš jūsų partijos šalina narius, tikinčius Dievą, kap gi galite norėti, kad Bažnyčia savo užantyje laikytų tikėjimo išdavikus? Užuot priekaištavę, turėtumėte būti dėkingi už paslaugą, jeigu Bažnyčia laikosi atokiai nuo tų, kurie priklauso komunistų partijai. Jūs gi esate pirmieji, kurie sakote, kad komunistas neprivalo bažnyčių lankyti.

— Bet jūs priešinatės komunizmo sklaidai pasaulyje. Štai kodėl mes su jumis kovojame.

— Suprantama, priešinamės, nes einate prieš Dievą ir Bažnyčią. Sakykite: kieno kaltė, kad esame vieni prieš kitus? Jei du asmenys eina tuo pačiu keliu ir vienas staiga puola antrą, kaip užpuolikas gali sakyti, kad jis buvo užpultas? O taip padarė komunizmas, kuris iš pat pradžių apsiskelbė tikėjimo priešu. Vos tiktai išvydo saulės šviesą, išpažino ateizmą, ir vos tik prikopė prie valdžios, pradėjo mirtinai persekioti Dievo Bažnyčią. Tai kieno gi kaltė, kad Bažnyčia ir komunizmas pasidarė priešininkai?

— Kaltė yra Bažnyčios, kuri visada buvo pažangos priešininkė ir rėmėja caro, kaip Viešpaties pateptojo.

Pirmajam priekaištui atremti daviau keletą pavyzdžių. Nurodžiau, kad popiežius Grigalius XIII reformavo senąjį kalendorių, kokius atradimus yra padarę kunigai, kaip Koperninkas ar jėzuitas Angelo Secchi ir k. Pulkininkas ginčijosi su manim dėl Galilėjaus ir Giordano Bruno. Dėl caro aš pasakiau, kad popiežiam nesvarbu, kas Rusiją valdo — Nikalojus II ar Stalinas. Svarbu, kad būtų gerbiamas tikėjimas ir užtikrintos žmonėm prigimtos teisė.

— Kaip gali gerbti tikėjimą, — atrėžė pulkininkas, — jei yra tai sujauktos pasakos ir prasimanymai? Tai būtų nemokšiška.

— Nepakanka pasakyti, kad tikėjimas yra pasakų jaukinys, — pastebėjau. — Reikia tai įrodyti.

— Savaime aišku: jūs garbinate Jėzų Kristų, musulmonai — Alachą, kiniečiai — Budą... Kiek tų dievų yra? Arba imkime Bibliją: joje rašoma, kad Dievas pasaulį sukūręs per šešias dienas, kai šiandien mokslas įrodo, kad pasaulio evoliucijai reikėjo milijono amžių. Tikėjimas tvirtina, kad žaibas yra skeliamas Dievo, ir tai natūralus gamtos reiškinys ... Ar tai yra moksliška?

— Deja, ne taip jau lengva tokiais argumentais tikėjimą supliekti, — atsakiau. — Noréčiau paklausti, ar tie argumentai yra moksliški? Du dalykai yra aiškiai nemoksliški. Viena, tai sujaukti į krūvą visus tikėjimus ir visus drauge neigti, kad rodytųsi klaidinga ir tai, kas yra teisinga. Antras nemoksliškas veiksmas — tai spręsti tikėjimo problemą jėga, prievarta, kaip yra pas jus.

— Kokią prievartą mes vartojame?! — šūktelėjo pulkininkas.

— Pavyzdžiui, suiminėjate kunigus. Mane.

— Jūs nesate suimtas kaip kunigas, bet kaip nusikaltęs sovietiniam įstatymam.

— Ar taip? Ir dėl to jūs siūlote man išduoti Bažnyčią?

— Jei norite, kad sovietinė valdžia pritaikytų jums savo atlaidumą, turite padėti sutraiškyti Vatikano užmačias, nukreiptas prieš mūsų kraštą. Prašau atsakinėti į šiuos klausimus (ir pulkininkas pasilenkė vėl rašyti):

K: Be popiežiaus, kas Vatikane dar jus priėmė?

(bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

Čiurlionio kūrybos genijus

Jau praėjo 50 metų, kaip mirė dailininkas ir muzikas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (buvo gimęs 1875 rugsėjo 22, mirė 1911 balandžio 10). Ta pusė amžiaus neužpylė užmaršties dulkėm jo kūrinių, bet priešingai, laikas dar labiau išryškino jų genialumą.

Kur glūdi ta dailininko jėga, kuri iškėlė jo meną į aukštumas?

Trumpai sakant, jo originalume. M. K. Čiurlionis kaip dailininkas pasireiškė 1904 - 1909. Tuo metu Vakaruose, Paryžiuje, jau virte virė moderniojo meno sąjūdžiai. Jau buvo pasirodę fauistai. Nuo impresionizmo laikų menas vystėsi tokiais greitais šuoliais, kad liko tik žingsnis iki abstraktaus meno. Ir tą žingsnį pirmasis nužengė M. K. Čiurlionis, savo kūrybai suteikdamas iki tol dar neįprastą abstraktų charakterį. M. K. Čiurlionio greita mirtis, vėliau mūsų nesugebėjimas jo kūrybos pristatyti Vakaram, neleido dailininkui įsiamžinti meno istorijoje kaip abstrakto tėvu, kuriuo laikomas Kadinskis. Čiurlionis darė jam įtakos. Naujuose meno leidiniuose Čiurlionis jau minimas kaip abstrakto pradininkas.

Abstraktinis menas, išbraukęs iš paveikslo turinį, pasidaro įdomus tik dailininkams su savo tapybinėmis problemomis, gi platesnei visuomenei dažnai nesukelia gilesnių minčių. Tuo tarpu **Čiurlionio kūryba turi labai ir labai daug turinio, kuris žiūrovą jau verčia susimąstyti.**

Studijuodamas muziką Plungėje, Varšuvoje, Leipzige, M. K. Čiurlionis sekė meno ir mokslo raidą. Jis nuostabiai plėtė savo išsilavinimo akiratį ir tai jam leido giliau pažvelgti į pasaulį. Gi tame įžvelgime būdingas simbolizmas, kuris jo metais buvo toks gyvas Varšuvos intelektualų ir menininkų sluoksniuose. Iš simbolizmo pradų Čiurlionis ir vystė savo meną, o jo platus išsilavinimas suteikė gilumo.

M. K. ČIURLIONIS

Jis atėjo kaip mąstytojas, filosofas, sprendęs pačias giliausias žmogaus problemas ir jom suteikęs gaivalingo originalumo.

Tas didelis minčių ir jausmų pasaulis negalėjo sutilpti realios tikrovės apibraižose. Jis plėšė formas ir vedė į naujas sritis — į begalinę fantaziją, kur daiktai virsta aukštesnės būties simboliais.

Reikia prisiminti, kad Čiurlionis pirmiausia studijavo muziką ir sukūrė muzikinių kūrinių. Pradėjęs piešti, bandė sudaryti ir spalvų gamą, o vėliau daugelyje kūrinių vaizdavo muzikinius ritmus, kurie savaime verčia artėti į abstraktą.

Būdinga ir tai, kad Čiurlionis dideliame kūrybos pasaulyje išlieka lietuviškas. Retai kur jis griebiasi aiškių lietuviškų atributų, bet ta simbolinė, lyrinė dvasia, kurios tiek daug liaudies dainose, spindėte spindi iš jo kūrybos. Kokios nuostabiai gražios jo "Žemaičių kapinaitės", su kryžiais ir giliu, žvaigždėtu dangum. Kokie fantastiški "Pasakų karaliai", kurie laiko rankose saulę su lietuvišku kaimu!

Anais metais Čiurlionio kūryba buvo tokia originali, kad dabar sunku net palyginimą rasti. Juk visi dailininkai dar laikėsi aiškios tikrovės, nesibrovė į fantastinius sapnų pasaulius. Čiurlionis, pasirodęs pirmose lietuvių dailininkų parodose, buvo tikras unikumas, ir todėl, kaip ir visi naujovių pradininkai, net nesuprantamas, peikiamas.

Romain Rolland apie Čiurlionį

Čiurlionio pripažinimas pirmiausia atėjo per rusus. Vėliau jis įsitvirtino ir savoje tautoje, ir išėjo toliau į Vakarų pasaulį.

Juo buvo susidomėjęs pasaulinio garso rašytojas **Romain Rolland** (1866 - 1944), Nobelio premijos laureatas (1916), parašęs nuostabias monografijas apie Beethoveną ir Mykolą Angelą. Norėjo ir apie Čiurlionį parašyti knygą, bet jo sveikata ir prasidėjęs antrasis pasaulinis karas šį darbą sutrukdė. Jei būtų Romain Rolland tokią knygą parašęs, tikrai būtų išgarsinęs Čiurlionį visame pasaulyje. Jis Čiurlionio kūrybą labai tiksliai suprato, ją vertino ir gerbė. Tai matyti iš vieno laiško, rašyto 1930 balandžio 10 Sofijai Kymantaitei-Čiurlionienei:

"Štai jau penkiolika metų, kai aš netikėtai susidūriau su Čiurlioniu (puslapiuose vieno rusiško žurnalo, kuris, berods, vadinosi Apolonas) ir buvau tiesiog pritrenktas.

"Nuo to laiko aš nesilioviau, net ir karo metu, ieškojęs būdų geriau jį pažinti. Tai nebuvo lengva. Tačiau vis dėl to man pavyko gauti dvi knygas su jo darbų reprodukcijomis. Viena jų B. A. Lemano "Čiurlionis", kita — Stasio Šalkauskio "Ant dviejų pasaulių ribos". Knygos, kurias Jūs malonėjote man atsiųsti, puikiai papildo tas apžvalgas.

"Tiesiog neįmanoma išreikšti žodžiais, kaip aš esu paveiktas to iš tiesų magiško meno, kuris sugebėjo praturtinti ne tiktai tapybą, bet ir žmogiškąją viziją polifonijoje (kontrapunktai ir fugos) bei muzikos ritmikoje. Koks galėtų būti to vaisingo atradimo išvystymas didelių erdvių tapyboje, monumentaliose freskose! Tai naujas dvasios kontinentas, kurio Kristupu Kolumbu lieka Čiurlionis.

Vienas bruožų, mane nustebinusių, daugelyje jo paveikslų kompozicijų, — tai reginys, kuris atsiveria nuo kažkokio bokšto viršūnės ar svaiginančiai aukštos sienos į beribes tolumas. Aš klausiu save, kas galėjo pagimdyti tuos įspūdžius tokiame krašte kaip jūsiškis, kuris, manau, neteikė jam tų aukštumos motyvų. Įsivaizduoju, kad jo paties turėjo būti išgyventi tokie apsvaigimai ir tas sklendančio skridimo jausmas, kuris kartais apima prieš užmiegant".

Toliau Romain Rolland keliais sakiniais paliečia Čiurlionio muziką ir savo sveikatą. Įdomus laiško priedas:

"P. - S. Pastebiu, kad mano laiško data yra ta pati, kaip ir vienos Jums brangios sukakties. Su pagarba prisijungiu prie Jūsų atsiminimų.

"Stravinskis, man taip pat yra kalbėjęs su simpatija apie Čiurlionio darbus. Jis sakėsi turėjęs vieną jo paveikslų.

"Tikėkite, kad Kaunas ir jo muzėjus būtų buvę mano kelionės vieta, ir man būtų buvęs didelis džiaugsmas atvykti pasveikinti Jus. Šiaip ar taip, aš noriu tikėti, jog kada nors man pasitaikys proga pamatyti Jūsų senovinę Lietuvą, kurios vardas mums visiems sukelia tiek paslapčių. Aš reiškiu savo karštą simpatiją heroiškai valstiečių tautai, sugebėjusiai išsaugoti kovų ir šimtmečių trukusių kentėjimų kaina savo laisvą dvasią ir savo skambiąją, plačiai išsivyščiusią kalbą".

P. J.

LOS ANGELES kultūros klubo aktoriai Ona ir Andrius Mironai skaito M. K. Čiurlionio laiškus
Nuotr. L. Briedžio

JAUNŲJŲ DAILININKŲ parodoje New Yorke. Nuotr. V. Maželio.

A. BARONO "VIENIŠI MEDŽIAI"

JURGIS GLIAUDA

George Orwell savo pagarsėjusiame romane "1984" mėgina pranašauti, kad "big brother", Justo Paleckio pristatomas kaip "vyresnysis brolis" 1984 neribotai viešpataus pasaulyje. Kitaip mano mūsų Aloyzas Baronas, imdamas savo "Vienišiems medžiams" sugrįžimo Lietuvon temą ir paženklindamas ją, mūsų džiaugsmui, — 1970 metų data.

Tais metais Vytas Bruknys grįžta iš sočios Amerikos į Lietuvą, į savo tėvo dvarą Gulbinus. "Dvidešimt penkeris metus jis valkiojosi po svetimus kraštus". — rašo autorius, — "skubėjo metai, griuvo karalystės, žmonės gyveno, mirė, gimė", ir po visų negandų ir laukimo, Bruknys grįžta į savo Gulbinus.

Jeigu poetas, grįždamas namo, vaizduojasi pasimatymą su obelaitėmis ir spėja: "Sugrįžęs į namus, nebepažinsiu jūsų, jaunutės obelaitės", (F. Kiršа), "vienišų medžių" sugrįžėlis Bruknys sugrįžta realistu, be saldžių idilių apie obelaites. Jis mato nugyventą dvarą, nualintą kolchozo chaose, ir kontrastu poetiškam polėkiui: "rankas iškėlęs saulėn, su plakančia širdim pagarbinsiu Dievulį ir nubučiuosiu taip, kaip niekas nebučiavo..." (F. Kiršа). Bruknys išgyvena: "kažkoks keistas jausmas jį puolė, kaip degantis ledas".

Ir jis prataria suėjusiems jį sutikti buvusiems kolchozininkams:

"Štai ir vėl atvažiavau".

Štai ir atvažiavo — sugrįžo Bruknys, ketvirtį amžiaus praleidęs užsieny, ir kaip tinka klasikiniam politiniam emigrantui, "nieko nepamiršęs ir nieko nepramokęs", kupinas atgautino dvaro apetito, iš esmės neigiąs filosofo Bergsono tvirtinimą, kad mes visi keičiamės kas akimirką, ir kas akimirką esame nauji. Bruknys grįžta savo tėvo dvaran toks pat, koks išvyko, o viskas — gyvenimas ir žmonės — per tą laiką pakito.

Tad štai ir gyvenimo kitimo premisa autorius sėkmingai bazuoja romaną, ir iš lėkštaus fantastiškumo, kuriuo tektų pagrįsti beveik fantastinį romaną, Baronas perkelia "Vienišus medžius" į tragiką, ir socialinio teisingumo problemos sprendimą, į gilius, niekad nesuderinamus psichologinius konfliktus, kurių akomponimentu eina neapykanta, kerštas, neviltis, trapios mintys apie atgautą laimę.

Visam tam problemų ir sprendimų kompleksui Baronas paskyrė 117 puslapių, ir čia glūdi didžiulis jo triumfas. Kadaise A. Herbačiauskas skelbė, kad laimėjimas glūdi kondensuotume, ir kad trumpa knyga nelyginamai vertesnė už knygą su stora nugarėle. Taip, lyginant V. Alanto "Tarp dviejų gyvenimų", keturgubai storesnę su "Vienišais medžiais", matyte matome skirtumą. Sto-

(Nukelta į 5 psl.)

LEONARDAS ANDRIEKUS

Atminimai

Vakaras nudažo
Debesėlių pakraščius —
O stiprumas jo spalvos!
Blunka atminimai,
Kaip Čiurlionio temperos,
Kuo labiau išsaugot
Nori juos.

Atminimai mano —
Debesys nublukę —
Spalvomis jau nežėrės.
Visos spalvos žėri,
Išeikvotos rudenio,
Ant klevų, ant uosių,
Ant svėrės ...

Medis

Praeidamas pro nuogą medį,
Mačiau senus lizdus.
Ar begalės juose nakvoti paukščiai,
Parlėkę šį pavasarį,
Man nepasakė medis.

Jie buvo pilno džiaugsmo centrai —
Tie palikti lizdai.
Juose lakiausios mūsų giesmės noko
Ateinantiems pavasariams —
Jau laikas jas pradėti.

Gal reikia, kad pragystų pirmas
Ne paukštis, o žmogus —
Giedok, žmogau,
Kuriam šią naktį siūlyti nakvynės
Po savo šakomis
Nedrįso nuogas medis.

MODERNUSIS MENAS

DAIL. K. ŽOROMSKIS

IMPRESIONISTAI PASUKA MENĄ NAUJU KELIU

(Kalba, pasakyta kovo 26 Brooklyno jaunųjų dailininkų parodos atidarymo proga)

Istorija nežino pasigailėjimo. Laimėk arba žūk! Čia meno pasaulio taškas ir įbesta lazda su gairele, kur reikia įmušti golfo kamuoliuką. Žodis modernus (naujas) visada egzistavo ir egzistuos! (Gotika buvo moderni prieš bizantiką, renesansas buvo modernus prieš gotiką ir t.t.). Keičiasi meno mokyklos, meno filosofija, nes ji priklauso nuo naujų politinių, ekonominių ir dvasinių bei moralinių veiksnių.

Nauji išradimai, atradimai ir naujos filosofinės gyvenimo santvarkos perskaičiavimai 19 a. pagimdė ir naują meną. Pats impresionizmas, kaip kas mano, nebuvo revoliucija, o tik evoliucija, bet jis galutinai atskyrė ir atidalino senąsias meno (claro oscuro) tradicijas nuo naujųjų.

Impresionistinių pradmenų randame daug kur meno istorijoje, net pas Titiano, El Greco, Rembrandt, Rubens, ypač 18 a. gale ir 19 a. pradžioje Goya tapyboje (jo paskutinieji darbai siekia 19 a. pradžią). O romantiškas Delacroix (miręs 1863) bando net spektro paletę nustatyti, ką keletu metų vėliau padaro impresionistai.

Tačiau skandalas, įvykęs Paryžiuje 1863-64, galutinai įpilietina impresionistines mintis. Tai panašu į revoliuciją, nes galutinai nutraukiamas ryšys su senąja meno mokykla ir išduodama gimimo metrika naujai.

Impresionizmo gimimas

Vieni ta data laiko 1863, kiti 1864. Pirmieji savo teigimus grindžia Ed. Manet paveikslo "Pusrytis pievoje" nupiešimo data 1863. Paveikslas buvo atmestas iš parodos ne dėl naujų tendencijų, o dėl "stokos moralės". Antrieji laiko 1864 tikra data, nes tais metais buvo atidaryta "atmestųjų" paroda (taigi ir E. Manet).

Svarbus ne tas skandalas, kuris nuėjo iki paties imperatoriaus Napoleono III, svarbi visai nauja tapybinė filosofija ir teorija, kuri buvo sukurta tuo metu ir keletą metų vėliau ir davė tapybai (ir visam vaizdiniam menui) visai naują kryptį.

Impresionistai galutinai išanalizavo ir nustatė spektro paletę ir dėka šių studijų surado ketvirtąjį elementą tapyboje.

Mano išmanymu, šis ketvirtasis elementas, įnešęs visai naują gamtos ir šviesos sampratą, galutinai atskiria naująją mokyklą nuo senosios.

Trys elementai dominuoja renesancinėje, barokinėje, klasikinėje ir visoje claro-oscuro tapyboje.

Forma, šviesa ir šešėlis

Forma išreiškiama per šviesą ir šešėlį. Impresionistai, analizuodami spektro paletę, pagaliau supranta, kad šviesa yra ne kas kita, kaip įvairių spalvų junginys (dėk atitinkamai spalvą prie spalvos — gausi šviesą). Taigi, spalva yra šviesa ir šviesa yra spalva! Šis ir yra ketvirtasis elementas!

Šio elemento vedami, nuėjo dar toliau: šviesa virpa (spinduliuoja), taigi ir spalva drobėje turi virpėti — spinduliuoti, kad gautųsi vaizdas tikresnis ir natūralesnis (Claude Monet, Camile Pissaro, Alfred Sisley). Seurat ant šito pagrindo sukuria devisionistinę arba pointelistinę teoriją. Jis surado, kad spalvinis tonas arba dažas, padėtas šalimais kito spalvinio fono, spinduliuoja vienas į antrą taip, kaip daiktas, stovėdamas šalia kito daikto, reflektuoja jo šviesas. Tuo būdu, jis sako, nėra jokio reikalo maišyti dažą su dažu. Ir be maišymo refleksų pagalba iš tam tikro nuotolio gausi reikalingą toną.

Seurat mirė labai jaunas, bet jo teorija rado atgarsio ne tik postimpresionistų Cezanne, Van Gogh ir Gaugin tapyboje, bet ir visame 20-to amžiaus įvairiausių tapybos krypčių susikryžiavime, bendrai vadinamu — modernusis menas.

Kai 18 ir 19 šimtmečio pseudo klasikinis akademizmas buvo įstūmęs dailininką į akligatvį, tai 19 amžiaus antrosios pusės nauja filosofija sukėlė vėl entuziazmą naujiems ieškojimams ir naujausiom galimybėm. Rezultate,

per šimtą metų išaugo daugiau krypčių ir vardų, negu jų buvo per 19 šimtmečių.

Tai parodo, kaip nauja ir gyvybinga idėja sukelia žmogaus kūrybingąsias galias ir pakelia jų potencialą.

Pats impresionizmas tęsėsi apie dešimtį metų. 1880 jau visame stiprume pasirodo postimpresionistai: Cezanne, Van Gogh, Gaugin, Tolose Lautrec. Postimpresionistų ir impresionistų idėjos dar skiriasi nedaug. Impresionistai Claude Monet ir Camile Pissaro, beieškodami atmosferos — šviesos, tai yra, spalvos virpėjimo, beveik visai pašalina liniją iš daikto. Seurat ir jo pasekėjai, kaip Signac, visiškai išjungia liniją iš formos (daiktas matomas tik per eilę įvairių spalvinių taškų virpėjimų). Postimpresionistai vėl grąžina liniją ir formą (dažnai ją net tamsesniu dažu apréždami). Jie formos konstrukcijos beieškodami tam tikra prasme priartėja prie kubizmo (ypač Cezanne ir Gaugin).

Cezanne dar paskelbia gamtos prastinimo idėją: reikalinga ne gamtos kopija, bet turinys. Visa, kas kliudo paveikslo konstrukcijai, turi būti pašalinta.

Impresionistų ir postimpresionistų paveikslai, sprendžiami pagal 4 elementus, pasidaro visai nebepanašūs į buvusiuosius. Vietoje formos, išspręstos per šviesą ir šešėlį, atsiranda visai nauja spalvinė samprata apie šviesą ir šešėlį, tuo pačiu ir apie naują spalvinę harmoniją. Vietoje oscuro (šešėlio ištisai monotoniško ir tamsaus) atsiranda tik įvairiausių tamsesnių spalvų harmonija; vietoje linijinės perspektyvos — atmosferos tikrovė, su tikresnės šviesos ir spalvinio nuotolio pajautimu.

(Bus daugiau)

L. PRŪSEIKAI MIRUS

JONAS JIESIA

Seniau riejosi, dabar - ašaras lieja

Kovo 24 Chicagoje mirė buvęs "Laisvės", "Vilnies", "Naujosios Gadynės" ir kitų komunistinių laikraščių redaktorius Albertas Vabalas — Leonas Prūseika. Ir Antanas Bimba, ir Rokas Mizara, ir Vincas Andrulis, ir kiti Amerikos lietuvių komunistų vadeivos pravirko krokodilo ašaromis. Ypatingai verkia Rokas - Rojus Mizara: jis 'Laisvėje' paskelbė apie Prūseiką eilę pagarbių straipsnių, atspausdino komunistinės AL DLD atsišaukimą ir su savo Jieva išbildėjo į laidotuves.

A. Vabalas gimė 1887 lapkričio 10 Daugėlaičių km., Virbalio vlsč., Vilkaviškio aps. Baigęs Liepojos gimnaziją, 1907 įstojo į Petrapilio universiteto teisių fakultetą, bet po dvejų metų dėl savo veiklos socialdemokratuose buvo areštuotas ir ištremtas visam gyvenimui į Sibirą. Iš ten pabėgęs, 1911 pabaigoje Leono Prūseikos pavarde (jo motina buvo Prūseikaitė) atvyko į Ameriką ir įsijungė į socialistų veiklą. Beveik per 50 metų buvo vienas iš aktingiausių lietuvių socialistų, o vėliau komunistų vadų. Jis atvažiavo Amerikon šiek tiek anksčiau už Bimbą ir Mizarą, o, be to, šiuodu, palyginus su Prūseika, yra beveik bemoksliai.

Po bolševikų revoliucijos Rusijoje pasireiškė komunistų judėjimas ir Amerikoje. Tada įvyko ir lietuvių socialistų skilimas: Prūseika, Mizara, Bimba nuėjo su komunistais, o dr. Pijus Grigaitis liko vadovauti socialistams.

RAUDONIEJI SUSIRIEJA

Mizara iš karto linko į Prūseiką, bet pamatęs, kad Bimba savo organizacijose laimi, nuo Prūseikos nusisuko, pasidarė Bimbos tarnu ir "leitenantu" (Prūseikos terminas). Prūseika išėjo į "opoziciją", išleido spausdintą "Buletenį", gi nuo 1931 lapkričio 18 Brooklyne pradėjo leisti savaitraštį "Naujoji Gadynė" ir organizuoti naują draugiją. Suskilo visos raudonosios Amerikos lietuvių kolonijos. Prasidėjo tarp Bimbos ir Prūseikos kelerius metus trukusi žiauri kova. Ta kova ypač buvo aštri, kai kiekvienoje beveik kolonijoje veikė abiejų vadeivų draugijos. Susirinkimuose būdavo net ir kruvinų susirėmimų. Spaudoje abidvi grupės šmeižė viena kitą, kaip tik mokėjo. Tik pavartykime "Laisvės", "Vilnies", "Naujosios Gadynės" tų laikų betrupančius pageltusius lapus. Anot Prūseikos laikraščių, Bimba — tai "amžinas kvailys", "nė vienos dienos nėra gyvenęs be kokio nors skandalo" (Buletenis Nr. 2), "bimbizmas yra didžiausias lietuviškosios buržuazijos pagelbininkas", "kas žino Bimbos biografiją, tas spiaudo ant jo", bimbininkų skaldomoji veikla — tai "arklinė operacija" (visos 3 cit. iš Prūseikos str. "N. G." 3 nr. (31 m.). "Bimbizmas tai politinis šarlatanizmas", Mizara — "mizerna figūra", "jo dora tipinga čigoniška" (N. G. 1 nr. 1932. Prūseikos str. "Laisvė paversta į dumblynę"; J. Bano pareiškimas ten pat).

Bimbiniai, turėdami du laikraščius, spiaudė Prūseiką dar žiauriau, vadindami jį tiesiog renegatu (Vilnis 1931.12.8, Laisvė 309, 1931, 3. 1932 m.), imperializmo palaikytoju (Laisvė nr. 2, 1932), jo "Naująją Gadynę" pravardžiavo "Naująja Klampyne", o Prūseika atsilygindamas 'Laisvę' titulavo 'Neldisve". Laisvė pradėjo šmeižti net Prūseikos tėvą; atsilygino ir Prūseikos "N. G.", užkabindama "Vilnies" Krakaičio tėvą, kaip buržujų ir jo brolį kaip kunigą. 1931 lapkričio 29 Philadelphijoje prakalboje Bimba, netekęs pusiausvyros, išvadino Prūseiką pasiutusiu. Bimbos - Mizaros - Andrulio žmonės išmetė Prūseiką iš ALDLD Amen. Liet. Darbininkų Literatūros d-jos), kurią pats Prūseika 1915 įsteigė, o taip pat ir iš lietuvių komunistų frakcijos. Iš tos pat draugijos buvo išmestas ir komunistinis "rašytojas" V. Jakštys — Senas Vincas, jo duktė Elzbieta (Laisvės 7 nr. 1932) ir visa eilė kitų Prūseikos sekėjų, kurių buvo labai daug, nes ištisos raudonosios kolonijos perėjo į Prūseikos pusę. Pradėta išmestiesiems priverstinai išmokėti "Laisvės" akcijos. Kilo didelis sąmyšis ir aiškinimasis, kai Prūseika paskelbė, kad akcijos išmokamos ką tik grįžusio iš Maskvos R. Mizaros parsivežtais iš Z. Aleksos - Angariečio pinigais.

1932 gegužinėj prakalboj Detroite A. Bimba paskelbė, kad L. Prūseikos "skloka" yra išdavikiška ir kad Amerikos komunistų partija su ja neturi nieko bendro ir nepriima aukų. Tada Prūseika birželio 9 "N. G." įdėjo Amerikos komunistų partijos padėkos fotografiją, oficialiame partijos blanke, kur 1932 balandžio 22 dėkojama "N. G." už 10 dol. 50 ct. auką. Po to atsirado ir daugiau Prūseikos sekėjų aukų, paskelbtų "Daily Worker" komunistų laikraštyje.

Sunku būtų aprašyti visus susiriejusių bimbininkų, mizarininkų — prūseikininkų ilgai užtrukusios kovos etapus ir pavaizduoti visus koliojimus ir vieni kitų dergimus. Bet ir be to juk bus aišku, kad ir Bimba, ir Mizara, ir Andrulis dabar turi labai pasitempti, kad jų ašaros prie Prūseikos kapo atrodytų nuoširdžios. Seniesiems amerikiečiams jos vistiek liks tik

KROKODILO AŠAROS

Juk, ar ne juokingai atrodo, kai gyvas tiek kartų spiaudytas

(Nukelta į 6 psl.)

TĖV. PLACIDAS BARIUS, O. F. M., (d.) apdovanoja piniginę dovaną geriausia Toronte šeštad. mokyklos mokinę Onutę Virbūnaitę. Kairėje — mokyklos vedėjas J. Gustainis.

LIETUVIŠKO DARBO UOLUS DALYVIS

Izidoriaus Tarulio tėviškė yra gražiajame Zarasų krašte. Jis gimė 1891 balandžio 5 Užėniškių km., Vajesiškio parap., kurios ribose yra 12 ežerų. Baigęs Vajesiškio pradž. mokyklą, keletą metų gyveno Taline (estijoje), Petrapilyje ir Kronštate (Kotlino saloje). Dirbo statybos bendrovėje. Vakariniuose kursuose pasirengęs, įgijo 4 klasių cenzą. 1911 pavasarį emigravo Amerikon ir apsigyveno Chicagoje, kur per penketą metų apsitvarkė darbo reikalus, lankė anglų kalbos kursus. Pradėjo rašinėti žinneles, korespondencijas, vėliau ir straipsnelius. Kai mažai rašytingas ateivis, niekuomet laikraščio rankoje neturėjęs, tik iš maldaknygės skaitęs, nuo kito nugirdo, kad apie jo kaimyną arba net apie jį patį laikraščiai rašo, jis pats užsisakė ir tapo nuolatiniu prenumeratoriumi. Antai, angliakasių apylinkėje, Taylorville, Ill., miestelyje, anksčiau gyveno kelios dešimtys lietuvių šeimų ir nė vieno laikraščio neskaitė. Kodėl? Anais laikais tėn nebūta korespondento. Tokių vietovių Amerikoje labai daug. Nuo Iz. Tarulio bendradarbiavimo šiemet sueina 50 metų.

Jonas Juodvalkis, Cicero, III.

Nuo 1916 Iz. Tarulis yra Cicero lietuvių namų savininkų klubo dalyvis. Cicero lietuvių raudonosios rožės narys nuo 1926 su mažomis pertrauk omis pirmininkauja SLA 301 kuopai. 1935 vasario 16 Tarulis, keletos kitų padedamas, įsteigė zarasiškių klubą, kuriam ir dabar pirmininkauja. Lietuviškiem reikalam šio klubo nuopelnai dideli. Antai, 1947 vasario 16 klubas aukojo po 50 dol. Altui, lietuvių senelių prieglaudai ir lietuvių našlaičių pervežimui Amerikon. Nuo 1946 klubo pinigais, Tarulių asmeniškai ir kitų narių aukomis išsiųsta Vokietijon ir Sovietijon apie 500 siuntinių 40 tūkstančių dol. vertės.

Tarulių namuose matai įvairių organizacijų bylas ir knygas. Ant sienų kabo paveikslai ir įrėminta padėka už gelbėjimą tremtinių, sudarant atvažiavimui į Ameriką dokumentų. Pasirašyta Lietuvos konsulo Chicagoje.

1916 birželio 24 Iz. Tarulis vedė ūkininkaitę Mariją Balčiūnaitę iš Onuškio par. Rokiškio apsk. Jč duktė Leokadija baigusi aukštesnę mokyklą, studijavo muziką, ištekėjo už Vytauto Šlakio, gyvena Dawenporte, Iowa. Šlakys chemikas, rangovas, turi gražų ūkį priemiesčio ribose. Tarulienės brolio sūnus yra kun. Vytautas Balčiūnas, O.F.M., dabar Amerikoje.

Tvarkingai gyvenę, darbo vaisių vėjais nepraleidę, darbovietėse nesiblaškę, gauna valstybines ir darbovietės pensijas, turi savo namą 1438 So. Cicero, Ill. Šie metai jų gražaus, vieningo sugyvenimo 45-ji.

A. BARONO "VIENIŠI MEDŽIAI"

(Atkelta iš 4 psl.)

ros knygos autorius yra "aprašytojas", surėzgęs vos pakeliamą tomą, be problematikos, ir meistriškai išvaikęs visas problemas iš tragiškiausio gyvenimo; Baronas prisotino "Vienišus medžius" visu kompleksu problemų, pavertęs prozaišką sugrįžimo reiškinį degančiu vulkanu ir apreiškęs save rašytoju, kontrastuojančiu man su "aprašytojo" titulu.

Klasiškesnio negali būti pavyzdžio su E. Hemingway "The Oldman and the Sea". Toje 120 puslapių knygoje aitri problematika ir filosofinė simbolika rado savo gal tik šimtmečių bėgyje atkartojamą junginį.

Gyvenimo kitimui pastatęs priešprieša gamtą, Baronas išgauna ryškius iki apčiuopiamumo paveikslus, kada Bruknys gamtos vaizde randa visa tai, ko jis ilgėjosi ir apie ką jis svajojo svetur. Gamta atsiskleidžia skaitytojui bemaž kas puslapis ir priverčia jį, kartu su Brukniu, jaustis tais vienišais medžiais, iki neatpažinimo pakitusiame gyvenime ir žmonių dvasioje.

Bruknio sumanymai, aišku, sutinka, visišką pasipriešinimą dvasioje tų, kurie vargo tame kolchoze (Bruknio dvare), priprato jį laikyti savu, priprato ir vogti čia, ir dirbti, ir vargti, ir kuriems nesuprantamas Bruknio geidulys laikyti Gulbinus (dvarą) savo absoliučiu turtu. Tas pažiūrų ir interesų susikirtimas pagimdo nesuderinamas padėtis, vedančias į akligatvį.

Autorius, atrodo, mėgina išspręsti tai nusakymu, kad tik naujoji karta išbris iš to akligatvio miglos.

Greta socialinių problemų, kurios prisotina tą romaną, Baronas puikiai įrėzgė prarastos meilės motyvą, su visais jo komponentais: apmaudu, viltimi, iliuzijomis. Bruknys įsimyli į savo buvusios mylimosios dukrą, kuri nepaprastai panėši į jo mylimosios atvaizdą, lyg nubraukdama tuos dvidešimt penkeris metus, ir sugrąžindama Brukniui tą laiko nekitimo iliuziją. Ta subtilia iliuzija pagrįstas Maupassanto romanas "For comme la Mort". Tą iliuziją prancūzų romanistas atkūrė aitriai ir apmaudingai; Baronas liečia tą temą lyriškai.

"Vienišuose medžiuose" apstu "baroniškumų", netikėtų palyginimų, sentencijų, kontrastingų sugretinimų ir t.t. Viską, vis dėlto užlieja tas "baroniškas" gaivalingumas, kuris liudyte liudija, kad knyga parašyta vienu prisėdimu, įkvėptai.

PHILADELPHIA, PA.

Kovo 24.25 ir 26 Philadelphijos visuomenei šv. Andriejaus bažnyčioje labai sėkmingai pravedė rekolekcijas kun. L. Jankus iš New Yorko. Gražiais ir taikliais pavyzdžiais, dažnai paimtais iš Lietuvos ir lietuvių gyvenimo, ir papuošdamas jais savo pamokslus, rekolekcijų vedėjas konferencijas padarė gilaus religinio ir tautinio susikaupimo valandomis.

Kovo 26 a. a. prof. K. Pakšto minėjime labai turiningą paskaitą apie velionį skaitė Ant. Bendorius.

Kun. L. Jankui ir Ant. Bendoriui už atvykimą į Philadelphiją ir už jų gražų žodį reiškia nuoširdų ačiū

Philadelphijos Ateitininkai

PRANCIŠKONŲ PRISIKĖLIMO parapijos Toronte didysis altorius.

PRISIKĖLIMO PARAPIJA TORONTE

Toronto lietuvių Prisikėlimo parapija, kurią sukūrė ir tvarko pranciškonai, išleido praeitų metų savo veiklos iliustruotą apžvalgą. Leidinys turi 126 psl., iš jų 30 psl. skirta skelbimam. Kituose puslapiuose plačiai apžvelgta parapijos veikla.

Parapijai priklauso 1320 šeimų. Praeitais metais mirė 8, sutuokta 17 porų, krikštų buvo 68, prie pirmos komunijos priėjo 81.

Pajamų praeitais metais turėjo 194.788,62 dol. Daugiausia pajamų davė salė ir prie jos esanti kavinė — 133.032, 22 dol. Išlaidų buvo 194.793.68 dol. Iš jų — skolos grąžinta 82.224.68 dol.

Parapija buvo pradėta kurti iš nieko, reikėjo pirkti sklypą, statyti salę ir koplyčią. Taip susidarė nemaža skolų, bet, sumaniai tvarkoma, parapija kasmet išmoka nemaža skolų. Jų dar liko 185.913,84 dol.

Parapijoje veikia katalikų vyrų draugija, L. K. Moterų draugija, tretininkai, turi savo mišrų ir vaikų chorą, sporto klubą "Aušrą" ir savo stovyklavietę, kur vasaros metu rengiamos stovyklos vaikams. Taip pat yra ir vaikų namai, tvarkomi Nekalto Prasidėjimo seserų.

Leidiny įdėta ir parapijos kronika, kur surašyti visi įvykiai, visi parengimai, buvę parapijos salėje. Ta kronika leidžia susidaryti pilną vaizdą, kad parapija yra dinamiška, moka organizuoti ir burti aplink save jaunimą ir suaugusius.

Klebonu yra Tėv. Placidas Barius, jam talkina Tėv. Modestas Stepaitis, Tėv. Klemensas Žalalis (išvykęs į Kaliforniją profesoriauti), Tėv. Paulius Baltakis, Tėv. Rafaelis Šakalys.

Fordas išleidžia dviejų ratų automobilį

Fordas gamins 25 proc. keleivinių mašinų daugiau

Gyron sunkiai įsivaizduojamos trikampio formos (deltashaped) automobilis, dviem ratais, vietoje įprastų keturių, pirmą kartą išstatytas tarptautinėje automobilių parodoje New Yorke, šio mėnesio pradžioje.

Fordo automobilių bendrovės planuotojai įsitikinę, kad šis naujo stiliaus dviejų ratų automobilis ateityje bus plačiai naudojamas. Mašinos pusiausvyra išlaikoma specialaus įtaiso (gyroscope) — "vilkelio". Šiam įtaisui nustojus veikti, automatiškai nusileidžia du maži ratukai užpakalinėje mašinos dalyje. Apsaugos ratai taip pat automatiškai pakyla, kai "vilkelis" — gyroscope — pasiekia reikiamą apsisukimų čių.

Antram šių metų ketvirty Fordas numatęs pagaminti 25 proc. keleivinių mašinų daugiau. Ben D. Mills, bendrovės viceprezidentas, minint Comet automobilio pirmąsias metines, pareiškė, kad balandžio pradžioje turimi užsakymai iš bendrovės atstovų rodo, jog reikia būti pasiruošusiam į rinką paleisti 25 proc. automobilių daugiau nei pirmą šių metų ketvirtį. Apie 600.000 mašinų jau yra parduota daugiau nei 1958 metais. Ypatingai daug mašinų parduota rytinėse valstybėse, o taip pat New Yorko rajone. Atrodo, kad ir Detroito, Clevelando, Buffalo bei Bostono rajonuose Fordo automobilių pareikalavimas didėja. Pirmomis kovo dienomis buvo 20 proc. parduota daugiau nei vasario pradžioje. **(Skelb.)**

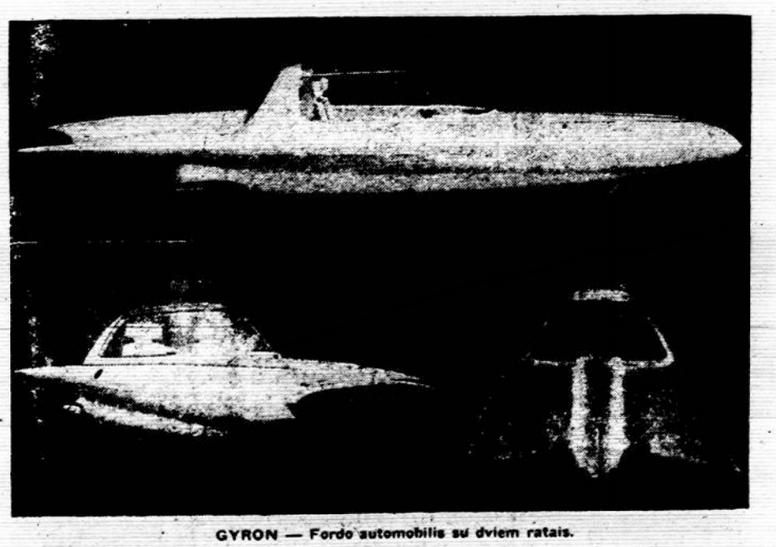

GYRON — Fordo automobilis su dviem ratais.

IŠ VISUR

— **Washingtono** dienraštis "The Evening Star" kovo 30, prieš Velykas, pirmajame puslapyje įsidėjo spalvotą nuotrauką, kurioje rodoma, kaip Lietuvos pasiuntinybėje dažo lietuviškus margučius tautiškais rūbais apsivilkę Elena Jurgėlaitė ir Virgilius Viliamas.

— **Vysk. V. Brizgys** balandžio 23 Montrealyje, Kanadoje, Aušros Vartų lietuvių parapijoje teiks Sutvirtinimo sakramentą. Parapijos klebonu yra T. J. Borevičius, S. J.

— **Sofija Lukauskaitė** - Jasaitienė kovo 29 sulaukė 60 metų. Yra gimusi, augusi ir veikusi Šiauliuose. Aukštuosius agronomijos mokslus išėjusi Vokietijoje, Šiauliuose ji dirbo savo specialybėje ir įvairiose visuomeninėše bei labdaros organizacijose. Karas ją išbloškė iš Lietuvos kartu su vyru dr. Domu Jasaičiu ir vaikais — Elena ir Stasiu. Dabar su vyru gyvena Tampa Fla. Duktė yra ištekėjusi už dr. K. Valiūno, gyvena New Rochelle, N. Y.; sūnus St. Jasaitis, baigęs medicinos mokslus, dirba Bostone. Solenizantė yra duktė žinomo adv. Lukausko, mirusio 1925. Lukauskų šeima Šiauliuose visiem buvo labai gerai žinoma.

— **Ateitininkų** Federacijos Tarybos posėdžiai bus balandžio 15-16 Chicagoje, Jaunimo Centro namuose. Darbotvarkėje: pranešimai ir aktualieji bei programiniai klausimai.

— **Dr. Juozas Meškauskas,** mirus dr. A. Šapokai, įeina į Ateitininkų Federacijos Tarybą nauju nariu kaip sekantis kandidatas.

— **Toronte** gegužės 7 yra ruošiamas minėjimas pagerbti velionį istoriką dr. Adolfą Šapoką, mirusį kovo 9. Bus paskaita apie velionies mokslinį bei visuomeninį darbą ir meninė programa.

— **Igno Malėno** spalvotas elementorius, kuriam jis paskyrė savo 25 metus triūso, jau atiduodamas spausdinti. Seniai lauktąjį elementorių rudenį jau turėsime ir galėsime mokyti vaikus skaityti pačiu naujausiu metodu. Išmokyti skaityti tereikia ne daugiau, kaip pusės laiko, kiek jo praverčia su kitokiu elementorium.

Connecticut apskr. LDS valdybą 1961 metam sudaro: pirm. S. L. Šrupšas, Hartford, Conn.; vicepirm. M. Karanauskienė, Waterbury, Conn.; sekr. N. Meškūnienė, Waterbury, ižd. A. J. Pateckis, Hartford; iždo globėjai — Armaitis ir A. Mazalas, abu iš Hartfordo; atstovas į LDS seimą — St. L. Šrupšas.

SAULĖ KRYŽIUOSE

LEONARDO ANDRIEKAUS, O.F.M., religinių patriotinių eilėraščių knyga, 208 psl., iliustruota dail. T. Valiaus. Graži poezija, gražiai išleista, verta įsigyti visiems. **Kaina 3.00 dol.**

GARBĖ DIEVUI

Kun. Kaz. Senkaus, senos ir naujos giesmės su maldomis. Išleido Tėvai Salezičiai Italijoje. Visos giesmės su gaidomis, mažo formato, 350 puslapių. Vienintelis lietuviškas giesmynas tinkąs bažnyčioje ir namuose.

Kaina 3.00 dol.

Gaunamos Darbininko administracijoje,
910 Willoughby Avenue
Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7281.

O KO KO?

Darbšti mergiotė

Tėvas giriasi savo draugui: "Tik įsivaizduok, kokia yra darbšti mano duktė Nancy! Ji dirba dieną ir naktį. Aštuonias valandas pradirba krautuvėje; popiet eina į kiną ir nurodinėja vietas; vidurnaktį eina į restoraną ir priima svečių rūbus".. Draugas nustemba: "Tai kada ji išsimiega?". Tėvas paaiškina: "O, ji pakankamai išsimiega krautuvės lange rodydama, kaip patogu ilsėtis ant gero spyruoklinio čiužinio".

Kerštas, kuris kvepia ...

Vienas bankas užgavo indėlininką, kai nesutiko jam duoti paskolos. Po kelių dienų tasai atėjo su brangenybių dėžute ir susitarė, kad ji būtų saugojama seife. Po trijų dienų visa banko patalpa pakvipo dvokiančia žuvim. Niekas negalėjo dirbti. Banko direktorius turėjo gauti valdžios leidimą dėžutę atidaryti, nes indėlininkas buvo išvykęs, o be jo sutikimo bankas neturėjo teisės dėžutės liesti.

Šykštuolių statistika

Neapolyje amerikiečiui turistui teko praeiti pro elgetą. Darbštus amerikietis paklausė išmaldos prašantį: "Tai kodėl nedirbi? Nereikėtų elgetauti". Elgeta atsakė: "Sir, aš kaip tik dirbu. Aš sudarinėju statistikas Galupui: tikrinu, kiek pasitaiko šykštuolių iš 100 turistų".

Darbingi akademikai

Prancūzų aukštoji akademija (Academie Francaise) ruošia prancūzų kalbos žodyną. Per 25 metus darbo tesuspėta prieiti prie C raidės. Kad darbas būtų paskubintas, žodyno redaktoriai nutarė savaitinius posėdžius baigti 5 val. popiet, užuot 4:45 val.

Šuniška propaganda

Stockholme, Švedijoje, vieno pobūvio metu japonų ambasado rius buvo paprašytas pasakyti, ką nors linksmaus ir dar negirdėto apie savo kraštą. Jis pasakė: "Pereitais metais Japonijoje šunys apriejo 6875 laiškanešius

Bolševikinės avys

Norvegijoje po 10 metų bandymų ir triūso vienam ūkininkui pavyko užveisti raudonos vilnos avis. Komunistiniuose kraštuose, sakoma, tai gali sutaupyti vilnos dažymo išlaidas.

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

SUMMER CAMPS

CAMP CLARE-VUE
Boarding and Day Camp for Girls 6 to 15 Years — Phone: GR 8 3930 Hastings-On-Hudson, N. Y. — SEASON: July 2 - August 20 — $300; 6-Week Period — $260; Weekly — $45. Special rate for more than one girl in family. Booklet sent upon request — Conducted by the Sisters of St. Francis. ST. CLARE ACADEMY, Hastings-on-Hudson 6, N.Y.

Heappy Easter
LU-ROCK LUMBER CORP.
322 W. Montauk Highway
LINDENHURST, L.I., N.Y.
TU 4-1115

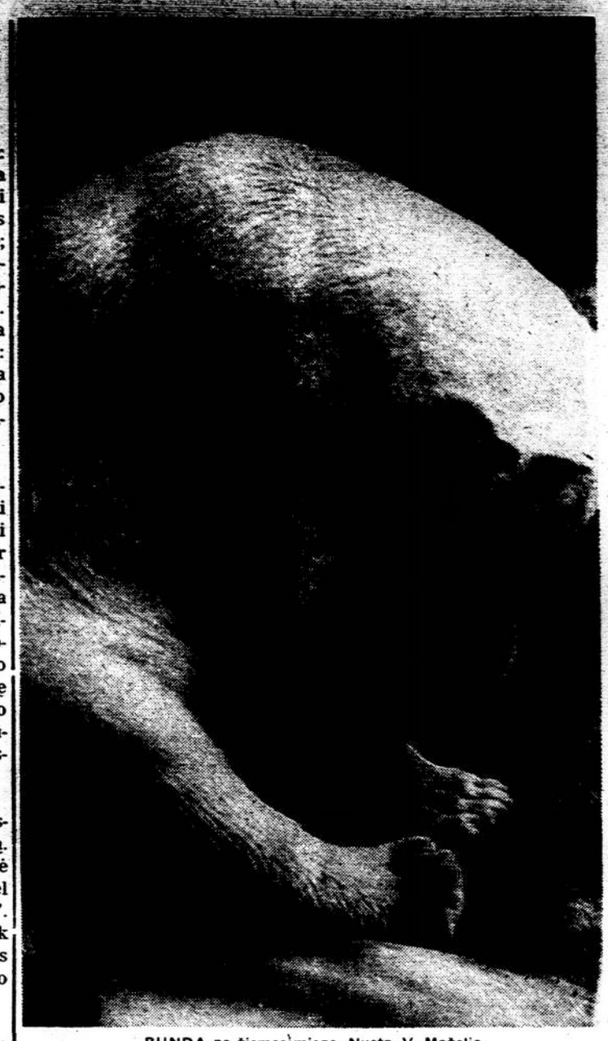

BUNDA po žiemos miego. Nuotr. V. Maželio.

Seniau riejosi, dabar — ašaras lieja

(Atkelta iš 5 psl.)

dytas komunizmo apaštalas dabar ir Bimbų, ir Mizarų jau vadinamas "įžymiuoju lietuvių darbininkų judėjimo vadovu" (nekr. "Laisvės" Nr. 25, kai Mizara dabar keliuose straipsniuose Prūseiką iškelia beveik iki antžmogio, kai ALDLD Centro komitetas savo atsišaukime "Laisvės 26 nr., apraudodamas savo draugijos "sumanytoją ir įkūrėją" aiškina, kad joks kitas asmuo neįdėjo tiek daug pastangų ir energijos į išauginimą mūsų draugijos masine"... kad "Leono mirtis yra didžiausias ir skaudžiausias mūsų LLD nuostolis" ir t.t. Tad kam gi jis išmestas 1931 spalio 9 iš tos draugijos? Kam jis niekintas?

Toje pat "Laisvėje" liejamos ašaros ir dėl kito prūseikinio **Senojo Vinco - Jakščio** mirties Atspausdinta jo dukrai Elzbietai užuojauta, bet juodu taip pat buvo išmesti iš ALDLD 1932 ir toje pat "Laisvėje" buvo koliojami.

PRŪSEIKOS TRAGIKOMEDIJA

Visa tai, ką čia paminėjome, galima pavadinti nevykusia paties Prūseikos ir Amerikos lietuvių komunistų tragikomedija. Tačiau jų peštynės atidarė daugeliui lietuvių akis, nes Prūseikai grįžus į Bimbos šutvę, daugelis patekusių į jų pinkles darbininkų nusikreipė nuo tų parsidavusių Maskvai veikėjų. Kai skaitai tų laikų prūseikinėje ir bimbinėje spaudoje skelbtas lietuvių pavardes (net buvusių jų centruose) ir kai pamatai juos dabar aukojančius Vasario 16 Lietuvos laisvinimui ar besimeldžiančius bažnyčiose ir net stambiau aukojančius už kitus, tai taip ir jauti, kad daugeliui tos peštynės išdulkino komunizmo bakterijas.

Iš Prūseikos likimas pasityčiojo ir kitu būdu. Jis parašė keletą knygelių, tarp kurių 1930 "Vytautas Mažasis" ir 1938 "Išdavikai". Pirmojoje per visus 91 puslapius jis labai pamfletiškai iškoneveikė Vytautą Didįjį jo mirties 500 metų jubilėjaus proga, vadindamas jį despotu, išdaviku, kraugeriu, vampyru iš vampyrų, istorijos baidykle, o jo karstą — makaronų dėže. Tačiau iš šios knygpalaikės likimiškai pasijuokė ta pati ją išleidusi ALDLD ir jis pats, kaipo jos narys, kai 1942 m. ta pati ALDLD turėjo išleisti K. Korsako redaguotą "Didysis Lietuvių Tautos Priešas" (vokiečiai), kur Žiugždos straipsnyje Vytautas Didysis buvo tiesiog išgarbintas ir įdėta V. D. fotografija su parašu "Did. Lietuvos Kunigaikštis Vytautas". Toje knygoje, be kitų pagarbių Vytautui Didžiajam pareiškimų, atspausdintos ir Vydūno misterijos "Mūsų laimėjimas" ištraukos, kur Gilma šaukia: "Vytauts veda mus! O Vytautas — didvyris, karžygis!".

Šiuo Vytauto D. pagarbinimu ALDLD ir jos narys Prūseika išsivanojo patys save.

Antrojoj knygelėj "Išdavikai" išleistoje "Vilnies", L. Prūseika, įsiteikdamas Maskvos bosams, išplūdo trockininkus ir kitus "tėvynės išdavikus". Pasidžiaugė, kad jie "teisingo" teismo likviduoti. Tarp jų paminėjo ir lietuvį Ubarevičių ir k., dargi ir Putną. Bet ir vėl išėjo tragikomedija, kai dabar chruščioviniai bolševikai ir Paleckis ėmė skelbti, kad ir Putna, ir Ubarevičius buvo nekalti ir kone didvyriai.

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS
(Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos choru: 16 dainų	$3.50
Mano Lietuvos Prisiminimai, L. Juodis: 14 liet. dainų	5.00
Christmas Carols Sol. L. Juodis, angliškai mažo formato Pl.	1.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir šokiai: Jokubas J. Stukas Nr. 1:	4.00
Pavergtos Tėvynės dainos ir liet. operos. J. Stukas. Nr. 2.	4.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 dainų ir šok.	4.50
Lietuviškos dainos, Bostono liet. mišr. choro 17 dainų	4.50
S. Barkus radijo vak. dainuoja. 10 dainų ir 10 kalėd. giesm.	5.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos	6.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgrota 12 liet. patriotinių maršų	7.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis 10 plokštelių po	5.00
Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodis su Rūtos choru — stereo	4.50
Alice Stephens Liet. kompozitorių 3 kūriniai	5.00
Alice Stephens Liet. komoozitorių stereo 3 kūriniai.	6.00
A. Stephens Iš rūtų šalies, 10 dainų ir 7 kalėdinės giesmės	5.00
Čiurlionio ansamblio Mes padainuosim, 16 liet. dainų	6.50
Čiurlionio ansamblio, Mes padainuosim, 16 liet. dainų — stereo	7.50
Milžino paunksmė, B. Sruogos, Montrealio Liet. Dramos teatro 3 valandų vaidinimas trijose plokštelėse albumas	15.00

PLOKŠTELIŲ ALBUMAI GAUNAMI:
DARBININKO ADMINISTRACIJOJE
910 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 5-7281

GALVOS SKAUSMAI IR MIGRENA

DR. A. GRIGAITIS

Sakoma, jog kas dieną 15 milijonų amerikiečių vargina galvos skausmai. Reikia skirti dvi pagrindines galvos skausmų grupes: paprastą ir tokį, kuris gali būti rimtos ligos pirmas simptomas. Skausmai gali būti riboti arba išplėsti į visą galvą, pasireiškią tai dienos metu, tai ryte ar naktį. Kosulys, čiaudėjimas, fizinis, nervinis įtempimas, susijaudinimas padidina galvos skausmą.

Lengvesnius susirgimus gali sukelti akių regėjimo nukrypimai nuo normos, netinkami akiniai, pasikeitus regėjimo aštrumui. Dažniausiai šiuo atveju, prirašius arba pakeitus akinius, galvos skausmai praeina.

Sunkesnius susirgimus sukelia galvos nervų įdegimas — neuralgia, ypač III galvos nervo įdegimas, galvos raumenų, kaulų arba sąnarių susirgimai, įdegimai, infekcinės ligos, ypač šiltinė, alkoholis, apsinuodijimas, nosies, gerklės, ausų susirgimai, virškinimo trakto sutrikimai. Prie rimtų susirgimų aspirinas ir panašūs vaistai nepašalina galvos skausmo. Jis vis progresuoja. Dabar atsiranda ir kiti kūno negalavimai — silpnumas, svaigulys, kalbos sutrikimas, proto negalavimas. Panašūs simptomai tai vieni iš pirmųjų reiškinių smegenų navikų, abscesų — skaudulių, kraujo išsiliejimo į smegenis, smegenų plėvės įdegimo.

Galvos skausmuose labai svarbu nustatyti priežastį. Jei tai paprastas galvos skausmas — vengti susirūpinimo, susijaudinimo, pavargimo, nereikalingų rūpesčių. Paprastą galvos skausmą prašalinti yra daug įvairių tablečių, kurių sąstatan dažniausiai įeina aspirinas arba kiti aspirinui giminingi vaistai.

***

Migrena pasireiškia laikas nuo laiko galvos skausmais. Moterys serga dažniau nei vyrai. Migrena dažniausiai prasideda brendimo metu ir tęsiasi iki 50 metų.

Tikroji migrenos priežastis nežinoma. Kartais turi reikšmės ir paveldėjimas. Neretai prie migrenos būna virškinimo sutrikimai, vidurių užkietėjimai, skrandžio, kepenų susirgimai. Kartais pastebimi ir alergijos reiškiniai. Priepuolis įvyksta suvalgius specifinį valgį, pvz. šokolado, pieno, kiaušinio trynį. Kartais priepuolį iššauka specifinis kvapas, susijaudinimas, pavargimas. Ligonis dažniausiai nujaučia migrenos priepuolio artėjimą.

Dažniausiai prasideda rytą smarkiu galvos skaudėjimu ir lokalizuojasi kokioje nors galvos dalyje ar apima visą galvą. Bet koks garsas, šviesa, triukšmas, tvankus oras gali padidinti skausmus. Ligonis priepuolio metu guli tamsiam kambary ir vengia net kalbėti. Prie migrenos kartais būna ir vėmimas, kaulų raumenų skausmai.

Migrenos ataka negydant gali tęstis kelias valandas ir net kelias dienas. Ataka kartais būna kelis kartus savaitėje, o kartais 1-2 kartus per metus.

Gydant migreną, reikia sutvarkyti gyvenimą, kad būtų pakankamai miego, vartoti gerą maistą, prašalinti kraujo, virškinimo trūkumus, daugiau būti gryname ore. Priepuolio metu reikia užtemdyti kambarį, dėti ant galvos kompresus (vieniem tinka karšti, kitiem šalti). Kartais gelbsti karštos kojų vonios. Geriausia — šauktis gydytojo.

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ
IR JŲ ŠEIMOS
MICHIGAN FARM SŪRIS
Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite **Michigan Farm Sūrio**. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopularinot MICHIGAN FARM SŪRĮ, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.
Vieninteliai šio sūrio gamintojai Fountain, Mich.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISAUSKAS
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087
VICTOR ABECŪNAS
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342
JONAS JAKUBAUSKAS
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-262.
MECISLOVAS KAVALIAUSKAS
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975
GEORGE GALŪNAS
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. TO 8-7062
STANLEY METRICK
1804 W. 47th Street, Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393
JOHN SHURNA
5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783
ALLAN STEWART
4310 No. Broad St., Philadelphia, Pa. Tel. Glasstone 5-1310

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

per Lietuvių Prekybos Bendrovę Londone, kurios atstovybėje yra didžiausias įvairių medžiagų ir kitų prekių pasirinkimas.
Už atstovybės sąžiningą ir pigų patarnavimą yra gauta daug padėkos laiškų.
Prašoma kreiptis ir įsitikinti pas atstovą
JONĄ DAUGIRDĄ
337 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-4940 ir EV 4-1232

Norite geros—meniškos fotografijos
PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ
įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
Sav. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street . . . . . Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-2155 Resid. ILLinois 8-7118

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18. N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE -Insurance
—HAVEN REALTY—
Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

S & G MEAT MARKET
buvusi
J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
Home-Made Bologna
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ŽELENIS
BANGA TELEVISION
34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
NAUDOKITĖS PROGA!
• Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
• 40% nuolaidos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
• Dideli atpiginimai aukščiausiai įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI
Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniu
Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko
Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.
VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami pakaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

SPORTAS

Š. Amerikos Lietuvių Žaidynės

Faskui pavedus, Š. Amerikos lietuvių XI žaidynių I rato varžybas praveda Kanados sporto apygarda, talkininkaujant PP SK Aušra ir LSK Vytis klubam. Žaidynės bus balandžio 15-16 Toronte. Suplauks beveik pusė tūkstančio sportuojančio jaunimo iš JAV ir Kanados. Šiai sporto šventei pravesti ir globoti sudaryti komitetai, į kuriuos pakviesti taip pat šv. Jono Krikštytojo parapijos kleb. kun. P. Ažubalis, Prisikėlimo parapijos kleb. T. P. Barius, O.F.M., Tėviškės Žiburių redaktorius kun. dr. P. Gaida, PLB pirm. J. Matulionis ir Toronto LB pirm. St. Juozapavičius. Organizacinį k-tą sudaro pirm. T. P. Baltakis, O.F.M., sekret. J. Gustainis, ižd. V. Abelaitis, spaudos — inform. K. Baronas, parengimų — J. Budrys, Pr. Žulys ir V. Paulionis, nakvynės Ž J. Bukšaitis. Varžybinis k-tas: pirm. H. Stepaitis, sekr. E. Šlekys, krepšinio vad. K. Šapočkinas, vyrų krepšinio — P. Vyskupaitis, jaunių A ir B — V. Stuikys, mergaičių A ir B. 8 A. Supronas, tinklinio — A. Balnys, stalo teniso — Pr. Gvildys, šachmatų — J. Matusevicius. Vyr. žaidynių teisėjas K. Batūra. Kontrolės k-ja: A. Birutis, J. Kepenis ir J. Uogintas.

Žaidynių programa:

Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College St.), YMCA West (931 College St.) ir Harbourd Collegiate (286 Harbourd St.) patalpose balandžio 15 d. 9 v. r. pradedamos moterų, vyrų, jaunių ir jaunučių krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų rungtynės. Tikslus atskirų rungtynių laikas ir žaidynių tvarkraštis bus pranestas klubams po burtų traukimo.

Vakare 7:30 val. Prisikėlimo parapijos salėje bendras sportininkų ir visuomenes susipažinimo vakaras — šokiai, grojant Hamiltono Benni Ferri orkestrui.

Balandžio 16 d. 11 val. ryto Prisikėlimo ir šv. Jono Krikštytojo parapijų bažnyčiose sportininkų pamaldos, gi 12:30 val. St. Michael College patalpose (1515 Bathur St., kampas St. Clair) baigminiai krepšinio susitikimai vyrų, moterų ir jaunių grupėse, oficialus žaidynių uždarymas, dovanų įteikimas.

Visi žaidynių dalyviai, atvykę į Torontą, registruojasi St. Regis Hotel (392 Sherbourne St. tel. WA 1-4135), kur bus paskirstymas jaunių ir jaunučių į svetingus torontiečių namus. St. Regis viešbutyje bus rezervuoti papiginta kaina kambariai suaugusiems. Fasko aplinkraščiu, taškai žaidynėse bus skaičiuojami: **Krepšinis:** pirmoji vieta 30 t., antroji — 18 t., trečioji 12 t., ir ketvirtoji 6 t. Tinklinis ir šachmatai: 15 — 9 — 6 — 3. Stalo tenisas komand.: 20 — 12 — 8 — 4. Stalo tenisas indiv.: 15 — 9 — 6 — 3.

Žaidynių Informacija

—•—

SPORTAS CHICAGOJE

Rimas Vaičaitis, vis labiau pasižymintis sportininkas, vėl pasiekė gražių laimėjimų. Kovo 25 Chicagos un-to Filedhouse patalpose įvykusiose Central A.A.U. lengv. atletikos varžybose 1 myl. ėjime jis užėmė I vietą. Jo laikas — 6.51,3 min. yra rekordinis Central A.A.U pirmenybėse. Ligšiolinis rekordas — 7.22,5 min. buvo pasiektas 1927 metais. Kovo 26 Vaičaitis dalyvavo 12 mylių ėjimo varžybose lauke ir čia taip pat atėjo pirmuoju, parodydamas 1:38 val. laiką.

Lituanicos futbolo komanda antrose rungtynėse dėl Peel Cup įveikė Wanderer vienuolikę 3:1. Tačiau ketvirtfinalio susitikime, įvykusiame kovo 26, lietuviai turėjo nusileisti italų Maroons komandai, kuri šiuo metu yra viena iš geriausių futbolo vienetų Chicagoje, 0:4.

Vid. Vakarų prieauglio klasių pirmenybės (krepšinyje, tinklinyje ir stalo tenise) ir vyrų bei moterų pirmenybės (st. tenise), įvykusios kovo 25-26 Chicagoje sutraukė apie 250 dalyvių. Jaunių A klasės krepšinio varžybose I vietą laimėjo Chicagos Aras, baigmėje įveikęs Clevelando Žaibą 56:52. Jaunių B ir C klasėje pirmąsias vietas nugriebė Žaibas. Mergaičių tinklinyje geriausiai pasirodė žaibietės, o antroje vietoje liko Neries sportininkės. Vyrų ir moterų komandinėse stalo teniso varžybose pergalės pelnė Chicagos Lituanica. Vyrų vienete I vietą iškovojo J. Nasvytis iš Clevelando. Po jo liko: V. Kleiza (Lituanica), V. Grybauskas (Neris). Mergaičių A klasės vienetą laimėjo G. Juškaitė (Neris). **Ed. Š.**

LSK NERIES mergaičių tinklinio žaidėja Gražina Južkaitė, kuri gražiai reiškiasi ir stalo tenise; kovo 25-26 laimėjo pirmą vietą mergaičių stalo tenise. Nuotr. Z. Degučio.

NERIES jaunių B klasės krepšininkai; iš k. į d. A. Vitkauskas, E. Tervydis, L. Cesnaitis, R. Jokūbaitis, R. Kanauka, R. Mikelionis. Nuotr. Z. Degučio.

Radijo programos

BOSTONO LIETUVIŲ RADIJO VALANDA
ved. **Jonas J. Romanas, sr.**
WHIL — 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadien. nuo 11 iki 12 vid.

#

LAISVĖS VARPAS
ved. **P. Viščinis**
Sekmadieniais 8-9 val. ryte AM bangomis 1190 kilociklų FM bangomis 105.7 megaciklų iš WKOX, Framingham, Mass.

#

RADIJO PROGRAMA
ved. **Step. Minkus,** Boston, Mass.
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

#

VYČIŲ PROGRAMA
WLOA — 1550 kil. Braddock, Penn..
Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

#

LITHUANIAN MELODIES
ved. **Ralph J. Valatka**
WJLB — 1400 kil., Detroit, Mich.
Šeštad. nuo 5 iki 5.30 popiet.

#

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO VALANDA
Direktorius
Jokūbas J. Stukas
WEVD - 1330 kil. 97,9 mg. FM
New York, N. Y.
Šeštad. nuo 5 iki 6 val. popiet

•

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Lietuvių kalba:
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadieniais ir sekmadieniais 8:30 iki 9:30 val. ryte. Lietuviškos vakaruškos kas pirmadienį 7:8 val. vak.
Anglų kalba:
Kasdien nuo antradienio iki penktadienio 7:7:30 val. vakare, pavadintos "Around the World in Music".
Radio stotis WOPA Oak Park, Illinois.
A. M. 1490 kilocycles
F. M. 102.7 megacycles

B'klyno krepšininkai nurungė juodukus

Krepšininkai baigmėje

Pereitą ketvirtadienį po karštų ir įtemptų rungtynių Lietuvių Atletų Klubo krepšinio vienetas kvalifikavosi Eastern District YMCA lygos baigmėn. Laimėjimas prieš juoduosius Bushwick Highlanders pasiektas gal lengviau negu pasekmė 64:63 rodytų. Mūsiškiai vedė visą rungtynių laiką vienu metu net 12 taškų skirtumu. Gaivališka negrų sparta ir technika buvo kiek apglušinusi mūsiškius, tad pasekmė lygėjo, gi dvi minutes prieš pabaigą buvo užvirusi negailestinga nervų kova, kurioje LAK vyrai beveik supasavo. Pabaigoje betgi mūsiškiam nusišypsojo laimė. Tris sekundes prieš pabaigą Jakubausko metimas davė pergalę. LAK — broliai Bačanskai, Jankauskas, Gintautas, Kuryla, Daukša, Jakubauskas, Sirusas dar ir šį kartą neparodė pilnai savo stiprybės. Baigminėse rungtynėse prieš Tramps, tikėsimės, mūsiškiai susiras save ir pagaliau pakartos prieš 11 metų pasiektą pergalę.

Ketvirtadienį krepšinio baigmė

Šį ketvirtadienį 179 Marcy Ave., Brooklyne, paaiškės YM CA lygos 1960-61 metų krepšinio lygos nugalėtojas. Baigmėn kvalifikavosi Lietuvių Atletų Klubas ir Tramps — juodukų komanda. Ar pavyks mūsiškiams laimėti, sunku pasakyti. Rungtynių pradžia 8 val. vak.

Penktadienį, kovo 14, atletai išvyksta į Torontą, kur žais šeštadienį ir sekmadienį XI žaidynėse. Vadinasi, mūsiškiai jau turi panašų į profesionalų tvarkaraštį. Mūsiškių sudėtis Torontan paaiškės po ketvirtadienio, nes neaišku, kas gali per baigmines rungtynes atsitikti.

Beje, pasirodo, kad mūsiškiai į Torontą vyksta autobusu, kuris išvažiuoja penktadienio vakare 8 val. iš Atletų Klubo.

Atletas

IEŠKOMI

Dailidienė - Gritėnaitė, Antosė, jos sesuo Ona, brolis Gritėnas, Aleksas, ir jų pusbrolis Gritėnas (Gritten) Valdomiras D.

Deikys, Adolfas ir Antanina Dumbliauskas, Juozas, gyveno Rahway, N. J.

Gritėnas, Aleksas ir seserys Antosė Dailidėnienė ir Ona, bei jų pusbrolis Gritėnas (Gritten) Valdomiras D.

Kalasauskas, Juozas, Andriaus sūnus, gimęs Kriokialaukio par., Simno val., gyveno Kaune 1944 m.

Kizlauskas, Maksas ir Marijona

Klimašauskas, Algirdas ir Valteris, Motiejaus sūnus, ir jų motina Uršulė.

Mažeikienė, Zofija, ir duktė Birutė, išvykusios į Australiją

Petkuvienė - Matusevičiūtė, Ona, vyras Petkus, Kazys, vaikai Jonas ir Teresė, kilę iš Vilkaviškio apskr.

Češkevičius, Albertas, Bronius, Edvardas ir Juozas, gyveno Shenandoah, Pa.

Čiapas, Ignas, Karolis ir Kazimieras, Mykolo sūnūs

Dubosa, Antanas, Antano sūnus, ir Dubosa, Simonas, Mataušo sūnus, kilę iš Šilėnų km. Panemunės val., Kauno apsk.

Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5038

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMGND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

Lietuviškų produktų:
DUONOS, SŪRIŲ, DEŠRŲ, SKILANDŽIŲ
PETRO LISAUSKO
krautuvė
64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087
Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviams
Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. VIrginia 6-9519
Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

PAUL'S RESTAURANT
LIQUORS — BEER — WINES
SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI
šeštadieniais ir sekmadieniais
griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras
Sav. P. VIŠNIAUSKAS
31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

REPUBLIC
Liquor Store, Inc.,
322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 7-2089
JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas
įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

ROMAN FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 Chestnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA 9-1181

CARROL FUNERAL HOME, Inc.
PETRAS KARALIUS, savininkas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS
74 Providence Street
WORCESTER, MASS
PL 4-6757 PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME
Joseph J. & Johanna H. Dirsa
51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS
PLeasant 4-3501 PLeasant 4-3865

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis — naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą
Edward A. Zigas FUNERAL HOME
540 East Street, New Britain, Conn.
Tel.: BA 9-2242 — 9-9336
Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas, Sidabras, Deimantai
Laikrodžiai
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

Niekad nenustokite vilties!
Kas nors juk gali jums padėti. Mano tikslas — padėti žmonėms
atgauti sveikatą NATURALIU BŪDU
DAUGELYJE ATVEJŲ
TIKTAI KELI APSILANKYMAI
MANO PRAKTIKOJE BUVO SPRENDŽIAMAS POSŪKIS LIGONIO GYVENIME IR ATIDARĖ JAM KELIĄ Į SVEIKATĄ.
Šimtus padėkos laiškų laibai patenkintų pacientų, kurių kiekvienas, kuris tuo domisi, gali mano ofice pamatyti.
Dr. J. MILLER, D.C., Ph. C.
790 Broad St., kampas Market St. (Kinney Bldg.) Newark, N. J.
Priėmimo valandos: kasdien nuo 9 ryto iki 8 vakaro; penktadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 p.p.
Iš New Yorko galima pasiekti: su Hudson Tube iš Cortland St. iki pagrindinės Newarko stoties per 20 min., iš 34 St. (Hudson Tubes) per 30 min.; tada 4 blokai Market gatve, Newark, N.J., iki Broad St.
Prašau telefonu pranešti prieš atvykimą — Mitchell 2-0773

AR JŪS NEPERMOKATE
už savo automobilio apdraudą?
Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.
Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,
Jūs esate kvalifikuotas:
Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.
Kreipkitės:
ALBERT F. PETERS (Petrauskas)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
84-17 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 3-1477
NAMŲ ADRESAS
106-53 — 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

SIŲSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR
VELYKINĮ SIUNTINĮ — DOVANĄ
— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!
Siuntiniai pristatomi ne anksčiau, kaip po 1½ — 2 mėnesių
Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.
S. Beckenteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Darbininko koncertas balandžio 9 Websterio salėje New Yorke sutraukė per 500 žmonių ir praėjo pakilioje nuotaikoje. Dainavo solistai iš Chicagos — Stasys Baras ir Monika Kripkauskienė, akomponavo ir atskirai skambino pianu Aleksas Mrozinskas. Dalyvių atsiliepimai labai geri. Daug kas reiškė pasitenkinimą aukšto meninio lygio koncertu.

Monika Jakučionienė, 70 metų, balandžio 3 atvyko iš Lietuvos pas savo sūnų Kazimierą Jakučionį, gyv. Canarsie, N. Y.

Dr. Vyt. Vygantas, ALRKF centro valdybos narys, gegužės 4-7 atstovaus Katalikų Federacijos centro valdybą JAV katalikų vyrų (National Council of Catholic Men) suvažiavime Pittsburghe, Hilton viešbutyje.

Kazys Mockus iš Bostono pakviestas Vliko reikalų vedėju ir šiomis dienomis atvyko į New Yorką.

Prel. Pr. Juras balandžio 5 buvo atvykęs iš Lawrence, Mass., dalyvauti ALRK Federacijos centro valdybos posėdyje ir ta proga apsilankė Darbininko redakcijoje, kur pasikalbėjo rūpimais mūsų kultūriniais reikalais.

ALR Katalikų Federacijos centro valdybos posėdyje balandžio 5 buvo svarstyta Federacijos kongreso vieta ir laikas. Sutarta kongresą šaukti šių metų rudenį N. Anglijos rajone. Federacijos dvasios vadas prel. Pr. Juras pažadėjo išsiaiškinti su atsakingais asmenimis dėl kongreso vietos ir tikslios datos.

ALR Katalikų Federacijos konstitucija, Lietuvių Kultūros Instituto statutas bei Dainavos Jaunimo Stovyklos statutas jau atspaustas vienoje brošiūroje ir išsiuntinėtas ALRK Federacijos padaliniams.

Jurgaitienė Anastazija, gyvenanti Lietuvoje, Gudelių kaime, Skuodo rajone, paieško savo sūnaus Jurgučio Kosto, Juozo sūnaus. Atsiliepimą prašoma siųsti Darbininko redakcijai.

NEVĖLUOKITE

užpildyti mokesčių (taksų) pranešimus. Paskutinė diena yra balandžio - April 15, bet paskutinės dienos laukti nereikia.

D. KLINGA, 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV. 4-1232

Balfo parengimai

Daug organizacijų ar sambūrių kreipiasi į Balfą, prašydami pagalbos savo parengimams ir siūlydami visą atliekamą pelną perduoti šalpos reikalam. Balfas tokius parengimus mielai globoja ir yra tokiomis progomis šalpai gavęs po kelis šimtus dolerių. Šios rūšies parengimus reikia skirti nuo paties Balfo rengiamųjų, kaip p. "Nežinomoji". Jų nėra buvę daug, bet yra vilčių ateityje suruošti daugiau.

Darbininko vajumi pasinaudodami, užsisakė Darbininką J. Skemundris, Pittsburgh, Vyt. Aušrotas, Toronto, R. Markevičius, Brooklyn, užsakė V. Jankauskui, Yonkers, O. Dilienė iš E. Orange, N. J. — M. Norvaišienei, Phila. N. N. apmokėjo prenumeratą L. Krajauskui, Medellin, Columbia.

Viktoras Lukas, 65 metų, gyv. Richmond Hill, mirė balandžio 3. Palaidotas balandžio 8 iš šv. Jurgio bažnyčios Šv. Trejybės kapinėse. Paliko liūdinčią seserį Emiliją Morkus su vyru. Pašarvotas buvo Šalinskų laidotuvių koplyčioje.

Alės Rūtos romanas "Žvaigždė viršum girios", spausdintas praeitų metų Darbininko atkarpoje, jau išėjo atskira knyga ir šią savaitę siuntinėjamas platintojams.

Aleksandra Vitkauskaitė - Merker, Bergen Artists Guild narė, dalyvauja su vienu paveikslu, "The Bulfighter", grupinėje parodoje Teaneck, N. J., miesto bibliotekoje. Paroda atidaryta sekmadienį, tęsis savaitę.

Lietuvos vyčių 41 kuopos nariai dalyvavo Didžiosios savaitės pamaldose Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Dalis narių buvo Didįjį penktadienį šventojoje valandoje, kiti Prisikėlime. Velykų pusryčiams buvo pasikvietę Mažeikai. Vare Apreiškimo par. salėje įvyko šokiai, kur visi linksmai praleido laiką.

Balandžio 5 kuopos nariai buvo išvykę į šv. Jurgio baseiną ir ten atžymėjo Antano Mažeikos 21 gimtadienį.

Dėkojame Mažeikams už velykinius pusryčius, o Antanui Mažeikai linkime kuo geriausios sėkmės. **Carolyn Nagin**

Išnuomojamas vyrui arba moteriai kambarys arba ir du su šildymu ir teise naudotis virtuve. Nuoma: 10 dol. savaitei. Namas yra už vieno bloko nuo stoties. Kreiptis į Mrs. Jakavonis, 395 Suydam St., Brooklyn, N. Y.

K. OSTRAUSKO "KANARĖLĖS" repeticijoje; kairėje (iš k. į d.) V. Valiukas, L. Karmazinas, K. Vasiliauskas; dešinėje — K. Vasiliauskas, L. Karmazinas, L. Vasiliauskaitė, V. Valiukas. Spektaklis bus gegužės 6 Van Wyck Junior High School Jamaica, N.Y. Nuotr. V. Augustino.

MATYSIME "KANARĖLĘ" SCENOS ŠVIESOJE

Vytautas Valiukas, praeitų metų gruodyje pastatęs A. Škėmos "Vienas ir kiti", prądėjo rengtis naujam pastatymui. Svetimų autorių neieškojo. Režisieriaus manymu, šiuo metu mum kur kas svarbiau parodyti savus lietuviškus veikalus. Pasirinko Kosto Ostrausko **"Kanarėlę",** kurią buvo statęs Chicagoje 1956 spalio 21-21.

Kostas Ostrauskas, jaunas lietuvis dramaturgas, šį veikalą parašė gana moderniai, ryškindamas charakterius ir ieškodamas simbolinės prasmės. Ne intryga, bet ta veikalo simbolinė nuotaika čia padėta pagrindu. Vaizduojama varginga elgetų lūšnelė. Vieni elgetos grubūs, prisirišę prie kasdienybės, kiti, kaip kontrastas, supindi savo švelnumu ir gilumu.

Veikale yra tik keturi veikėjai — trys elgetos ir mergaitė. Šiuose vaidmenyse matysime **Laimą Vasiliauskaitę, Kazį Vasiliauską, Leoną Karmaziną ir patį režisierių Vytautą Valiuką.** Dekoracijos — dail. **Romo Viesulo,** specialią muziką parašė **Giedra Gudauskienė,** režisūros padėjėjas **Vytautas Strolia.**

Spektaklis bus gegužės 6, šeštadienį, toje pačioje salėje, kur buvo A. Škėmos "Vienas ir kiti", — Van Wyck Junior High School, Jamaica, N. Y.

Dėkoja šimtajam Balfo skyriui

Balfo CV, kurios dauguma narių dalyvavo Šimtojo skyriaus vakare "Nežinomoji", savo posėdyje kovo 19 nutarė: "Balfo New Yorko 100-jo skyriaus tik prieš keletą savaičių išsirinktą valdybą pasveikinti kaip aktingai pasireiškus ir per trumpą laiką suspėjus suruošti Detroito dramos mėgėjų sambūrio spektaklį Woodhavene, išleidus spektakliui skirtą programą su sveikinimais ir sutraukus taip gausiai lietuvių į tą spektaklį" (Prot. ištr.).

Nauji Darbininko skaitytojai

Darbininką naujai užsisakė: A. Tamašauskienė, Brooklyn, N. Y., K. Gaidamavičius, Brooklyn, N. Y., J. Balevičius, No. Andover, Mass., M. Kmieliauskienė, Westbury, N. Y., Marcella Simon, So. Boston, Mass., Robert S. Boris, Dearborn, Mich., Jadvyga Šilkienė, New Haven, Conn., Joseph V. Užbalis, Brooklyn, N.Y., W. Lukauskas, Mathuen, Mass.

Nuoširdžiai sveikiname naujus skaitytojus.

Darbininko Administracija

KOKIĄ LIGONINĘ PASIRINKTI

Falkirk ligoninė įsteigta 1889 kaip privati nervų ligoninė, šios rūšies ligonis aprūpina iki dabar. **Falkirk** ligoninė yra labai gražioje vietoje, erdvi aplinka, gražios patalpos, nesunkiai pasiekiama iš visų pusių; važiuojant New York Thru-way išsukti naujuoju keliu nr. 17. Ligoninėi gerai parinktas specialistų personalas ir geriausia nervų ligonių priežiūra visoje New Yorko valstybėje.

Falkirk ligoninė yra įjungta į Joint Commission of Accreditation, o taip pat Central Inspection Board of the American Psychiatric Assoc. ir yra įjungta į viso krašto ligoninių tinklą. Blue Cross primoka pacientams už ligoninę.

Falkirk ligoninė yra daugiau nei gydymo ar priežiūros vieta. Gydytojai pacientą prižiūri ir globoja už ligoninės ribų. Būna specialūs mėnesiniai seminarai, kuriuose gydytojai ir dvasininkai aptaria ir nustato geriausias ligonių priežiūros priemones. Ligoninė taip pat parūpina reikiamos nervų ligų klausimais literatūros suinteresuotiems. Pacientus priima visas 24 valandas, nesvarbu ar tai būtų gydytojo siųstas ar privačiai atėjęs.

Dar reikia pridėti, kad už gydymą ir tokią stropią ligonių priežiūrą imamos kainos nėra aukštos. (Skelb.)

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS
VACYS STEPONIS, savininkas
40 East 26th Street, New York City, N. Y.
Tel. MU 3-2928
GERI PIETŪS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Meilai kiekvienas bus patiktas

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvių radijo valandai paremti Stepono Dariaus postas balandžio 23, 2 val. popiet So. Bostono aukšt. mokyklos salėje rengia koncertą, kurio programą išpildys sol. Lionė Juodytė ir Bostono lietuvių mišrus choras.

Lietuvos dukterų draugijos susirinkimas bus balandžio 11 d. 7:30 val. vak. šv. Petro par. salėje prie 7-tos gatvės.

Skautų Akademinio Sąjūdžio Bostono skyrius balandžio 15 latvių namuose, Jamaica Plain, ruošia Bohemų vakarą". Pradžia 7 val. vak. Programą išpildys patys akademikai.

Kun. L. Jankus, Balfo reikalų vedėjas, Velykų proga kalbėjo per Laisvės Varpo radiją. Priminė, kad Lietuvos išsilaisvinimą iš bolševikinio jungo reikia atremti į Velykų rytą. Perdavė šventinius linkėjimus lietuvių iš anapus geležinės uždangos. Visa tai gražiai įsijungė į šventės programą, kurios sudėtyje buvo Velykinės giesmės, vaizdelis "Velykų varpai", sveikinimai ir tt.

Laisvės Varpo banketas bus balandžio 16 Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Programą atliks jaunieji mūsų talentai. Bus deklamuojama lietuvių poetų kūryba, grojama smuiku ir skambinama pianinu. Programoje dalyvaus penki jaunuoliai. Bus dar vakarienė, pramoginė muzika, šokiai, bufetas ir kita. Pradžia 3 val. popiet. Laukiama daug publikos iš arti ir toli.

Naujas "Kario" numeris

Jau išėjo iš spaudos ir išsiuntinėtas prenumeratoriam naujas "Kario" 4 (1371) nr (balandžio mėn.).

Šio numerio turinyje įdėti šie rašiniai: V. Liulevičius — Užsienio lietuvių kariniai daliniai, B. Rutkūno — Tu milžinas (eil.), aušrininko dr. Jono Šliupo paskutinis raštas, A. Novaičio — 1920 metų kareivių sukilimas. A. Žygmanto — Indijos užkariautojai arijai, J. Baublio — Geležinkelių būrys Vilniaus kryptimi, Ant. Bernoto — Šautuvas, St. Jakšto — Į laisvę (eil.), P. Dirkio — Praną Eimutį prisimenant, K. Kepalo vert. — Iš lenkų karo atašės plk. L. Mitkievičiaus Kauno atsiminimų 1938 ir 1939 metais, V. Šventoraičio — Kinų raud. armijos augimas, K. M. J. Sarūno — Afrika — parako statinė. Be to, veteranų veikla, mirę kariai ir kt. (k)

Išnuomojamas baldais apstatytas kambarys (furnished room) su apšildymu ir kitais patogumais prie Jamaica linijos. Pageidaujama vyresnio amžiaus vyras. Kieme yra vieta automobiliui. Kreiptis: JA 6-6973, 106-12 Sutphin Bvd., Jamaica, N. Y.

WAGNER THEATER
110 Wyckoff Ave., prie DeKalb Ave.
Brooklyn-Ridgewood; tel. VA 1-2613
Kasa atidara: Penktadieniais 6 val. p.p.
Šeštadieniais iki filmos pabaigos
Trečiadieniais — 12 val. dienos
Penktadienį, balandžio 14, iki Trečiadienio, balandžio 19, 1961
Spalvota muzikal. komedija filmoje
"1000 STERNE LEUCHTEN"
Vaidina: Germaine Damer - Maria Sebaldt - Toni Saller - Harald Juhnke - Stanislav Ledinek - A. Balthoff
Priedinė filma:
"Du mein stilles Tal"
ir naujausia Vokietijos savait. apžvalga

STOUGHTONO ŽINIOS

Nelaimingas ketvirtadienis

Kovo 23, ketvirtadienį, apie 6:50 val. kilo gaisras Wyman St. nr. 9. Buvo iškviestos gaisrininkų komandos dar iš Randolpho, Cantono, Eastonio, Sharono, Avono, Holbrocko. Gaisras nesidavė lengvai užgesinamas. Manoma, kad jis prasidėjo Williams dažų krautuvėje. Išsiplėtė dar į nr. 11 ir keturis butus antrame ir trečiame aukšte. Namai visai sugadinti. Nuostolių padaryta už 75,000 dol. 5 gaisrininkai buvo apnuodinti, o du susižeidė. Namai priklausė lietuvaitei M. Valentukevičiūtei - Reynoff.

Jonas Kučinskas, 72 metų, gyv. 17 Myrtle St., mirė kovo 23 Bostono ligoninėje. Buvo gimęs Zamotiškių kaime, Utenos apskr. Iš Lietuvos atvyko 1912 į Brocktoną. Stoughtone pragyveno apie 40 metų. Kaip siuvėjas ilgus metus dirbo Washingtono Str. dirbtuvėje. Apie septynerius metus sirgo cukrine liga, buvo netekęs abiejų kojų. Paliko liūdinčią žmoną Mariją ir keturias dukteris.

Stepas Raila, išėjęs iš namų ir dingęs kovo 23, buvo rastas po poros dienų negyvas privačiam Woods tvenkinyje. Kaip jis ten atsirado, niekas nežino. Paliko nuliūdusius tėvus. Į Ameriką buvo atvežtas dar vaikas. Mirė 53 metų. , M. Kas

C. A. Voket - Vokietaitis
ADVOKATAS
41 — 40 74th St.
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

LIETUVOS VYČIŲ 41 ir 109 KUOPOS rengia
PAVASARINIUS ŠOKIUS
BALANDŽIO 22, — ŠEŠTADIENĮ
PRADŽIA — 9 VAL. PABAIGA — 1 VAL.
Vieta: STEAMBOAT INN • Kasmočiaus salė
Steamboat Road, Great Neck, Long Island
Gros NICK DZVONAR ir Vyčių Orkestras.
Pelnas skiriamas Lietuvos vyčių istorijos fondui
Visi kviečiami dalyvauti!
Auka — $1.25 Veiks bufetas

VYTAUTAS VEBELIŪNAS
Tax Counselor & Public Accountant
praneša naują savo telefoną:
HI — 1-6799
100-21 89 Ave Richmond Hill, N. Y.
Priėmimo valandos
Treč. Ket. Penk. 6 vak. — 9 vak.
Šešt. 9 ryt. — 4 vak.

DĖMESIO!

Kas neturi kur ramiai leisti gyvenimo dienų, kreipkitės į Old Town Farm — poilsio namų — šeimininkę. Čia lietuviškas ir visad šviežias maistas, nes turi 600 akrų žemės. Augina savo gyvulių ir paukščių. Geri kambariai. Oras labai tyras. Gražios apylinkės pasivaikščioti. Medicinos priežiūra. Tik 15 mylių nuo Waterburv, Conn. Išlaikymas tik apie 100 dol. mėnesiui. Adresas: Bernice Blekis, Old Town Farm, Terryville, Conn. Tel. Bristol LUdlow 2-5113.

SO. BOSTON, MASS.

Prietnamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVAŠKIENĖS
BALDŲ KRAUTUVĖS
galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikam kovutės, virtuvės reikmenys ir k.
LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Tel.: AN 8-4618
Res.: AN 8-5961
Krautuvėje galima gauti DARBININKĄ, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai.

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER Ave.
PRANAS WAITKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORK, N .Y.

WILLIAM J. DRAKE — DRAGŪNAS
ADVOKATAS
84 - 14 Jamica Ave.
Woodhaven 21, N.Y.
Tel.: HIckory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRŪNAS - BALTON — Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499